

309429

ప్రతిది నమ్ర ప్రకటింపఁబడును

VOL. 5. } టెన్ పట్టణము 1918 సం॥ జూలై నెల 10 వ తేది బుధవారము } గెం. 85  
నంపుటము. ౫ } కాళియు క్తి నా మ స ప త్త ర అ మా ధ మా స శు ధ ద్వి తీ య ౨. } సంచిక ౮౫

### అమృతాంజనము

చక్కని వట్టితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-3-0



తలనొప్పల మాన్పును.  
పొన్నపు నొప్పల తొలగింపును.  
నొప్పల మాన్పును.  
నొప్పల మాన్పును.  
నొప్పల మాన్పును.

చవచూలికలచే సాంధూడేక మందు

తయారయినందున చురుచుండును.

విదేశములలో కూడ దీనిని బాడుచున్నారు

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మదరాసు.

### సర్వవృద్ధి క విషనండినిని.

(విద్యుత్తు ప్రేమ మార్కు) 80%  
మృత్యువును తప్పించుట సంకల్పముతో పోవుచున్న  
సంకల్పముతో పోవుచున్నవారికి దీని 100 ఇంచు.  
ఇది ప్రతి ముందుమును దుండ  
వలసిన ముఖ్యమందు. అంగు.  
మూసాని, నేయలైదులచే పొ  
క్షగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినము  
లుండినను మందు గుణముమారు  
లేకునట మాత్రమే కాక ఎలాక  
కుక్క, పాము, జిడ్డి పెండ్లలకు  
విషజంతువుల కాటులకు సుసహ  
గిండును. వెలపాకట్ 1-కి 0-8-0  
పోస్తేజి 0-8-0. 1 డజన్ పాకట్లు  
వెల రూ 5-0-0. పోస్తేజి పేటు.  
పాకట్ల 2 ప్యాకెట్లు తిప్పించుకొనువారికి పోస్తేజి ఇంచు.  
వర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నివ్వబడును.  
చిరునామా: ధన్వంతరీ కం పెన్,  
1-8 రంగులపేట స్ట్రీట్, పి.పి, పాకాటపేట పోస్టు, మదరాసు.



### ఆంధ్ర పత్రిక

1-7-18 మొదలు చందావీరము.

చందా సం॥ కు	దినపత్రిక	సంచికతో
6 మాసములకు	9-0-0	9-12-0
3 " "	4-8-0	5-8-0
1 " "	1-8-0	
వి.పి. ఖర్చులను	వేరే తమరు భరించవలయును.	
లోకలు చందాదారులకు మాత్రము		
దినపత్రిక చందా సం॥ కు	15-0-0	
... .. 6 మాసములకు	7-12-0	
... .. 3 మాసములకు	4-0-0	
... .. 1 మాసములకు	1-6-0	
విడిపత్రిక,	0-1-0	
చందా సం॥ కు	3-0-0	4-0-0

వారపత్రిక సంచికతో

చందా సం॥ కు 3-0-0 4-0-0

మేనేజరు : ఆంధ్ర పత్రిక.

### ఆంధ్ర విద్యాభివృద్ధి సంఘము

1918 సంవత్సరమునందు ఇంటర్మీడియేటు  
బి. ఏ. పరీక్షలందు నెగ్గి ఇంజనీరింగు పరీక్షకుగాని  
వైద్యపరీక్షకుగాని చదువదలచిన విద్యార్థులకు  
ఆంధ్రవిద్యాభివృద్ధి సంఘముండి ఒకటిరెండు విద్యార్థి వేతనం  
బుల నొసంగుట కేర్పాటు చేయుచున్నది. కాన  
విద్యార్థి వేతనంబులను బడయు గోరువారు వారి  
గుణగణంబులతో నీ క్రింది వారికి వెంటనే దర  
ఖాస్తులను పంపుకొనవలయును.

ఆంధ్ర విద్యాభివృద్ధి

కార్యదర్శులు

7, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

"ఎలక్ట్రా" వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

సరియైన కాలములో తమ సంకేతిక స్థలములకు పోగలరు.

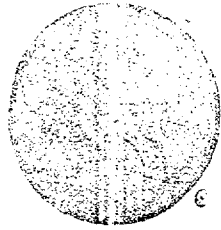
"ఎలక్ట్రా" (1049)

ఎలక్ట్రా లివరు నడక

చాల దివ్యముగనుండును.

గడియారములయొక్క శ్రేష్ఠ మైన

పరికరములతో చేయబడినది.



టెన్సులో 1914 సం॥న జరిగిన  
జాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గృహలై  
స్వీకు ఎలక్ట్రావాచికి గొప్పబహుమతి  
(గృహంకు ప్రిన్సు) ఒసంగబడినది.  
గొప్ప బహుమానము.

గ్వాల్టర్ కం పె నీ, స్విస్ మే డు.

నమ్మక మైన గడియారములు. చౌకధరలు. వలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోటను దొరకును.

వజంట్లు: జి. ఇ. సంవత్సరకెట్టి అందుకో, ఎన్స్లనేడు, మదరాసు.

1. ఆంధ్ర సంరక్షణ: ఒకసంచిక (అనేకనూతన

విషయములుగల తెనుగుగ్రంథముచక్కనివ్యాసములు.) 0-1-0

2 వరావశ్యకత: (వర్ణాశ్రమతత్వమును గరతలా

మలకముగా బోధించును. జాతిద్వేషములకు మందు. మతాభి

మానులకు విందు.) (1218) 0-8-0

3 జన్మాంతరము: (భూగోళాంతరజన్మలను సాధిం

చును. పురణభీతిని వాదించును.) 0-8-0

ప్రాస్తువ్యము లేదు: ఇట్లు వ్రాయుచు:—

కాకినాడ, గోవిందరాజు హరిశ్చంద్రరావు.

### విక్రయమునకు

తెక్క కాశీ ప్రక్కన కుత్తాలంలో భూగాణి భూములు

బంగారా కట్టుకొనుటకు నీలైనవి.

ఇతర విషయములకు

నారాయణ గురువయ్యకెట్టి యెట్టేలు మానేజరునకు

వాసి తెలిసికోవచ్చును. 1224

సెం 188, ఆదియప్ప నాయునివీధి, మదరాసు.

ఇనాం! ఇంగ్లీషు లీవర్ గడియారము ఇనాం!!

(1241)

ఈ చిన్న గడియారము మిగుల మేలై  
చది. మారుమట అంతముగా నుండును.  
ఇండియా దేశమునందు ప్రఖ్యాతి పొంది  
యున్నది. ఈ సల లోగా తెప్పించుకొను  
వారికి మేలైన ఫోన్ టన్ పేసా బహు  
మాన మిచ్చెదము. త్వరచుడు. గడియారము ఒకటికి బహు  
మానముగ రూ. 8-8-0. 4 సంవత్సరములు గ్యారంటీ  
మేలైన ముంజేలి గడియారముతోలుపట్టుకోవహా రు.5-12-0  
మేలైన ముంజేలి గన్ సెటర్ గడియారము 7-0-0  
W.R. Triumph & Co, 24, Bunder St, Madras.



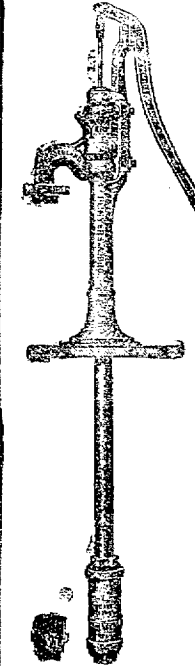
మోక్షాని తేలము:— స్త్రీ పురుషులు వాడు

టకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును.

వెండ్రుకలు చాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు

జేరును. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు



### What is a Myers Pump.

Read the following and you will know it.

Rev. A. F. A. Nendoerffer, Manager, A. E. L. M. Training School, Rajahmundry, writes on 24th April 1918:—

"I take great pleasure in refering to your Deep Well Force Pump, which has been placed on a 72 feet deep well in the A. E. L. M. School Compound. Nearly 300 students of our school have very freely used the pump for drinking, garden and other purposes, during the past year, the pump is as good to-day as it was on the day it was set (one year ago). It works very easily and has a beautiful flow of water. I like the make-up of your pump, it is neat and attractive. I sincerely thank you for having given us the fullest value our money.

Fresh Stock Just Arrived.

We also carry a large stock of Plows, Sugar-cane Crushers, Fertilizers for Sugar-cane and other Crops and all other agricultural implements.

Write at once for further particulars stating your requirements.

K. B. JOSHI & Co.,

321, Hornby Road Fort Bombay

# రాజకీయ సంస్కరణములు

ప్రజాభిప్రాయములు : ప్రజాభిప్రాయములు

“హిందూ” పత్రిక.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ప్రజాభిప్రాయముల నైతతోడనే జానియేదల, కొందరు భారతీయ నాయకుల కనుకూలభావములను వెల్లడించుచున్న చేయుటకై మాంటాగ్యూ గారు మిగుల చదుర్కొనుచున్న వర్తించి రని భారతీయులలో నొక అభిప్రాయము కలదు. అంగ్లదేశ ప్రతిపక్షాభిప్రాయములను, రాష్ట్ర మేడ్కో నాల్గు వంటివాని అభిప్రాయములను జూచినయెడల అంగ్లదేశమున నైతయు యీ సంస్కరణముల కుత్సాహపురస్కరమగు సామక్రొశము నందుటకు ప్రజల ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవనియు, ఇందుచే వీనిని సంస్కృతీకరముగ విమర్శించుటకష్టమగు చున్నదనియు తెల్లము కాగలదు..... ఈ సంస్కరణములయెడల అంగ్లదేశ ప్రతిపక్షాభిప్రాయములను వ్యక్తీకరించుచున్నట్లు, బ్రిటన్ ప్రజాసామ్యమున నెట్లు స్వాధ్య ప్రసాదము నందవలయునా అని భారతదేశ మాతావిత కాక తప్పదు. ఈ నివేదికమునందలి వాగాడంబరముచే నెవ్వరును మోసపోరాదు. భారతీయు లీ నివేదిక స్వభావమును సంక్షేపించి, దానిని ఖండింపరాదనియు, వారి సుత్వైర్త నముమీదనే వారి భావి రాజకీయ స్థితి ఆధారపడియుండుటచే నిట్టి సంస్కరణములను మారుమూటాడక, వందనపూర్వకముగ నంగీకరింపవలె నని మనకు తెదరింపులు వచ్చుచున్నవి. ఇట్టి తెదరింపు లర్థహీనములు. ఇట్టి నిరుపయోగమైన సంస్కరణముల నంగీకరించుట కంటె ఇదివరకున్న స్థితియందే యుండి మనభావిస్థితి నిర్ణయమునకు మనము పాటుపడుట మంచిది. ...మనకు కొంత కాభాస్వాతంత్ర్య మొసంగబడినది. కాని కాసననిర్మాణము, కాంతి స్థాపనము మున్నగు ప్రధాన విషయములపై అధికారము గాని, భూమిస్థితి, ప్రజాక్షేమమునకు సంబంధించిన విషయములపై అధికారము గాని మన హక్కుకము కాలేదు. కావున మన రాజకీయ విద్యమొసంగుట కీ విధానము నిర్మితమైనది గాని స్వపరిపాలన, స్వయం నిర్ణయ నూత్రానుగుణముగ నిది సంసిద్ధము కాలేదు. మరియు నిర్మిత భారత ప్రజల రాజకీయ పాలనాసామర్థ్యముల గ్రహించి తయారు చేయబడినట్లు కూడ తోచుటలేదు. న్యాయ, పోలీసు, భూమికిస్తు మున్నగు ప్రధాన కాఖలలో ప్రజాభి కా రము నిది వెంపొందింప జాలదు; నిరంకుశ కాభి కార అక్రమపరిపాలనమును తొలగింప నిది బూనుకొనలేదు. ఈ విధానము గుపరిపాలనమును గాని, స్వపరిపాలనమును గాని మన కొసంగజాలదు. ఇండియా రక్షక కాసము, పత్రిక కాసము మున్నగు కాసముల ననువర్తింపజేసి, నిరంకుశ కాదికార లలంబించి నిర్బంధకాసన ప్రయోగ ఫలితములను మనము ప్రతి దిమును వినుచున్నారము. ప్రజాక్షేమమున కవసరమగు విషయములలో ప్రజాభిప్రాయానుగుణముగ కార్యము జరుగుట కీ విధానము తోడ్పడుట లేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో మాంటాగ్యూగారి సందేశము భారతీయులకు నిమగ్న యోజక మైన దని అంగీకరింపవలసి వచ్చుచున్నది.

ఈ వైవాక్యము లచ్చొత్తింపబడిన పిమ్మట గొల్ల పరింజనీ, శ్రీనివాసకాశ్రీ గార్లు అభిప్రాయములు మాకందినవి. శ్రీనివాసకాశ్రీ గారి అభిప్రాయములతో మదరాసు నాయకులగు బీనెటమ్మ, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, సి. విజయ రాఘవాచార్యులు గార్లు మున్నగువారే కేకీభవింపజాలరు. మరియు కాశ్రీ గారిదివరకు కర్మనువిధానముపై దెలిపితమ అభిప్రాయములను, నేడు సంస్కరణములపై వారు వెల్లడించిన భావములకు విరుద్ధములుగ నున్నవి.

బి. పి. వాడియా.

వాడియాగారు “న్యూఇండియా” పత్రిక కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—హిందూదేశమున బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ స్థాపనమే బ్రిటిషుపరిపాలనాశయమున ప్రకటించియుండియో, యీ నివేదిక ర్త లీ సంస్కరణముల సంసిద్ధము చేయునప్పుడే విషయమును జ్ఞప్తియందుకొనిరా అని సందియముపాడెముచున్నది... ఈ నివేదిక మన బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ స్థాపనమున కుపకరించు విషయము లేవియు గానరావు. పురోవృద్ధిని సూచించు ప్రతిఅంతరమందును అధికార, బాధ్యతలు ప్రజాహక్కులము లగుట కిం దెట్టిఅరకాళమునలేదు... ఈ సంస్కరణ ప్రజాభిప్రాయము మార్పు లున్నవి; కాని ఒక ఉద్యోగియండి మరియుక ఈ ద్యోగి కీ అధికారము మారుచున్నదే గాని, ఉద్యోగి యులనుండి

ప్రజాసామ్యమునకు లభించుటలేదు. ఈవిధాన ప్రకారము ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి బాధ్యతా తెలియకున్నది. మాంటాగ్యూ, షే బ్లెన్ఫర్డ్ గార్లు స్వయంనిర్ణయనూత్రము నిట విస్తరించినది నేను వేర చెప్ప నవసరములేదు. ఈనూత్రము నిట చర్చింప నవసరములేదు. “మమ్ములకు ఆఫీకను వలసదేశములకు స్వయం నిర్ణయనూత్రమునను వర్తింపజేయుదని నిర్ణయించుచు, మీరేల యీనూత్రమును మీ సాలితదేశమగు ఇండియామీదల వర్తింపజేయు?” అని జర్మనులు కాంతిసభ యందు అంగ్లములను ప్రశ్నించినప్పుడే యీ సమస్య కాలక్రమమున పరిష్కృతముకాగలదు. సంగ్రామసమయమున నొకరుం త్రి వర్గ సభ్యుడును, రాజప్రతినిధియు, తమ ఆశక్తుప్రతిపాలముగ స్వయంనిర్ణయ నూత్రమును నిరసించుచు, యిట్టినివేదికమును తయారుచేయుట కోచనియు ఇంతేగాక బ్రిటన్ దేశము పోరుచున్న స్వాతంత్ర్యమును ఇండియా విషయము మీ మృగ్యము గావించిం

ఈ నివేదికమునందలి ప్రతిపత్తమునందును నిరంకుశాధికారము ప్రస్తుతముగ గానవచ్చుచున్నది. .... ఇట్టికార్యములన్నియు స్వాతంత్ర్య ప్రజాసామ్యార్థరణమునకై ఆచరింపబడినవేనా? ఇట్టి సంస్కరణముల ప్రసాదించబూనుటవలన భారత జాతి ఆచరణింపబడిందని నాఅభిప్రాయము. నివేదికము నందలి ప్రతిపత్తియందును భారతీయులయందు అవిశ్వాసమును, వారి స్వపరిపాలనా వర్తతాదురభిప్రాయములను వ్యక్తము లగుచున్నవి. ఆత్యంతవముగల భారతీయు లిట్టి సంస్కరణములను తీరస్కరింపవలెను.... ఇందు మూలమున అంగ్ల జాతి యొక్క స్వాతంత్ర్యభిలాష యందు నాకు అవిశ్వాసము గలిగినది; నా అభిప్రాయము నిరాశలైనది. అయినను కాత్ర సమ్యుతాంధోళనమును నలంప నేను సంకల్పించుకొంటిని. ఆగనునెలలో గావించబడిన ప్రభుత్వ ప్రకటనము ఆసత్వముగ పరిణమించినది; భారతదేశమునకు వచ్చిన సంక్షేమము నిష్ఫలమైనది; మనకు బంపబడిన నివేదికము పురోవృద్ధి నూచకముగ లేకుండ పోవుటయేగాక, నిరోధక కారకముగ కూడ పరిణమించును..... సంస్కరణ నివేదికమును మనము తీరస్కరించి, అందోళనమును సాగింతుము.

ఒక పాశ్చాత్యుని అభిప్రాయము.

ఈ సంస్కరణములందు ప్రమాదకరములగు విషయము లేవియును కనబడవు గాని కొంతభాగ ముచరణసాధ్యముగా దని పాశ్చాత్యసంఘ సభ్యుడగు నొకప్రముఖుడు నడివెను. సర్. ఎల్. పి. సింహా కే. సి. గారి అభిప్రాయము.

అడకు, జూలై 5:— సర్ సత్యేంద్రప్రసన్న సింహా గారిటులనుడిచిరి. ఈ సంస్కరణములను విమర్శించువారిలో హిందూదేశమునందెట్టి స్థిరాధికారమును లేనివారు రెండువర్గములవారుకలగని నడువవలసియున్నది. ఏకవిధానములేని హిందూదేశచరిత్రలో గతకత్తనము ఆగష్టు నెల 20-వ తేదీని చేయబడిన ప్రకటనము చాలయుఖ్యవిషయమని నివేదికమున తెలుపబడినది. మన మంగీకరింపదగినది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునం దొకభాగముగా ఇండియాకు స్వపరిపాలనమొసంగుట బ్రిటిషువారి విధానమున కనుగుణమైనది కాదని తలంచువారొక ముఖ్యునిగు నూత్రమును ప్రకటించిరి. నిర్ణీతకాలమునం దిది వెువేయనిది కాదని తలంచువారి వాదము పనికిరాదు. ఏలననిన నూచనములు కార్యసిద్ధిని కలిగించుటకే ఏర్పరుపబడినవి ఈఫలసిద్ధికి ఏర్పరుపబడిన పరిమితులను ముఖ్యముగా నీఫలసిద్ధి క్రమక్రమముగా కలుగవలెనని చేయబడిన నిరూపణమును తీరస్కరించు వారివాదము కూడ గ్రాన్యము కాదు. ఏలననిన స్వపరిపాలనము తీరుణమే కలుగవచ్చును సాధ్యమగు నంతత్వముగ నట్టియత్నములు చేయబడునని వాదనము చేయబడినది. అట్లునుటవలన అనవసరాల స్వము లేకుండ చేయబడునని నేను గ్రహించుచున్నాను. ప్రస్తుతము నూచింపబడినసాధనము లిట్టిఫలమును గలిగింప గలవేనాయననంకమును మాత్రమే మనమాలోచింపవలసియున్నది. ఇప్పుడెల్లవారును తమ తమ అభిప్రాయములను స్పష్టపరుచుటయే కర్తవ్యము. అట్లు జరిగినచేగాని పరిష్కారమున కవకాశమేర్పడదు. దక్షిణాఫ్రికా విషయమున కాంతిలంబ్యా నెరుచును గారు చేసిన ఏర్పాటులు ఫలవంతములైనవీటినే ఇప్పుడేవిధానము కూడ సామ్రాజ్యపర్యమునకు సహకారము గాగల ఏర్పాటు

లను చేయుటకుతగిన మూలాధారములను కలిగియున్నదని నేను నిస్సంశయముగా నడువగలను. కాంగ్రెసు లీగువిధానము నంగీకరింపక పోవుటకు కొన్ని కారణములు తెలుపబడినవిగాని అవి ధానమునందలి వెత్తతత్వములను నీవేదనమును ప్రకటించిన వారుగూడ నంగీకరించిరి. మరి కొన్నివోట్ల వివరములలోగూడ భేదమగుపడదు. ఆరెండింటికినిసంకల్పములందు భేదములేదు గాని ఆచరణవిధానమునందే భేదముగలదు. నిర్ణీతకాలమున స్వపరిపాలనము నొసంగుటయే ఉభయుల సంకల్పమునై యున్నది.

కాంగ్రెసులీగు విధానముకంటె నీ నివేదికమునరెండు విషయములం దధికమగు నభివృద్ధి గోచరించుచున్నది. పునాది నుండియు ప్రజలకు రాజకీయవిద్యను నేర్పుట కేర్పాటు లాగుగా చేయబడినది. ప్రజాప్రతినిధులకుతీరుణమే మరికొన్ని బాధ్యతలను గూడ కలుగజేయుటకు గాను నిర్ణీతకాల పరిశీలనమున కేర్పాటు చేయబడినది. భిన్నాభిప్రాయములలో నీ నివేదికము చక్కని సామరస్యమును కలిగింపజాలెనని నేను తలంచెదను. దేశములు బాగుగా వినియోగించిన దేశమునకు సహోపకారమును కలిగింపజాలిన అధికారము దేశముల కియ్యబడుచున్నది. ప్రారంభమందే కొన్ని ముఖ్యవిషయములందు దేశములకు యధార్థమగు సభికార మియ్యబడినది. న్యాయమును కాంటిని నెలకొల్పుటకు వలయు సభికారము మాత్రము కార్య నిర్వాహక ప్రభుత్వమునందే యుంచబడినది. ఆకాఖ లత్యంత ప్రాముఖ్యత గలవిగాన నిపుడు ప్రజల కియ్యబడలేదు. ఈఅధికారములు ప్రజలలో ధీమంతు లగువారికి మాత్రమే లభించునను వాదమునుగూర్చి జనసామ్యముయొక్క హక్కులను కాపాడుటనుగూర్చిన వివరములుగూడ తెలుపబడినవి. కొందరు తలచినట్లు సంఘర్షణమున కవకాశమే గోచరించుటలేదు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమున రెండుభాగము లేర్పరుపబడినవి. పరస్పర సహకారమున కధికమగు నవకాళము కలదు. విధానమును కలవా నివారణ సాధనములును సామరస్యమును కాపాడవగినవిగా నున్నవని నేను తలంచెదను. హిందూదేశ రాజకీయస్థితి చాల చిక్కుగా నుండుటచే నేవోయొక విధానమువలననే ఫలితము కలుగవలసి నమ్ముట సమచితము గాదు. తగిన అభివృద్ధి కలుగవలెననిన సామరస్యమును సానునయమును ఏర్పడవలెను.

బ్రిటిషువారు భారతీయులను విశ్వసింపవలెను. కాని వారి లాభమునకు గాక బ్రిటిషువారి నష్టమునకే వారధికారమును కొరచున్నారను నపోహమును కలిగియుండగూడ దని మేము వాంఛించితిమి. అటులనే ఇది తాత్కాలిక నటనము కాదనియు నిశ్చయమగు నభివృద్ధిని కలుగజేయు ముఖ్యసాధనమే యనియు భారతీయుల మగు మేము గూడ విశ్వసింపవలెను. ఫలసిద్ధిపన్నటికినిగూడ కలుగకుండునట్లు దొరతనము వారు కాల నిర్ధారణము చేయుచుండు రని తలంప టిటలేదని నా అభిప్రాయము. మరి 10 వత్సరములకు మరల నభివృద్ధిని కలిగించుటను గూర్చి ఆలోచింపబడు నని నూచించిరి. మన సహకారమును బట్టి అది ఏర్పడగలదు. ప్రభుత్వవర్గము నందలి మార్పు ఆకర్షకముగా నున్నను కడపరి ప్రకరణమునందలి విషయములు ముఖ్యముగా పరికింపదగినవి.

భారతీయులకు నేనబో నుద్యోగముల సభికముగా నీయదగును. ప్రభుత్వోన్నతోద్యోగములలో 1/3 వంతును భారతీయుల కియ్యదగు నను నూచనల ననుసరింపదగు నూచనలను పరిశ్రమాభివృద్ధినిగూర్చిన నూచనలను ముఖ్యముగా గరునింక దగినవిగా నున్నవి. హిందూదేశమున పరిశ్రమాభివృద్ధిని గావించుటవలన గలుగు ఫలితము నిరుపమోనము. నైతికసాటిక గా జక్యూర్ణి కాదులన్నిటికినిగూడ పరిశ్రమాభివృద్ధివలన గొప్పలాభము కలుగగలదు. కాన నా నూచనలను వెంటనే అనుసరింపదగును. నేడు ముఖ్యముగా వాంఛనీయము లని ఎంచబడినవి మరికొంతకాలమునక ప్రస్తుతములు కాగలవు. గాన ప్రభుత్వవర్గమున ప్రత్యేక ప్రాసాదితవిషయ విభజనము వెంటనే జరగదగును. అనుమతి యియ్యబడిన పిమ్మట వెంటనే పని ప్రారంభ మగుటకు వలయు నేర్పాటులన్నియు నిపుడే పూర్తి చేయబడవలెను. హిందూదేశమున నీ నివేదికమును శ్రద్ధగా చదివిన వారందరును మొదటి వాయిదాకు మంచి ఏర్పాటులే చేయబడె నని ఆనూదించగలరని నేను నిశ్చయించెదను. ఈ నివేదికమును వ్రాసినవారెట్టి చిక్కులలో నుండికో గమనించినవో వారి యుదారభావము విదితము గాకపోదు. భారతదేశాభివృద్ధికి పాటుపడిన బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞుల శాసములను భారతీయులు నిరంతరము స్మరించుచుండురు. మాంటాగ్యూ షే బ్లెన్ఫర్డ్ ప్రభువుల శాసములను గూడ శాపట్టికలో చేర్పదగు నని సింహాగారి నిర్ణయము.

ఒక ప్రకటనము

ఈ క్రింది ప్రకటనము ప్రకటించబడినది :-

రాజకీయ సంస్కరణములను గూర్చిన విషయములను జూచి ఆశాభంగము నొందితిమి. ఇందలినుభూతిములు లయిపోయి కర్మిని గారిచే నేర్పబడుచున్నది. కర్మిని గారి విధానము భారతీయుల కలనను (అంగ్లో ఇండియను భావముల ప్రకారము) అంగ్లో ఇండియనుల కలనను తీవ్రముగ ఆక్షేపించబడినది. ప్రస్తుతము ప్రకటించబడిన రాజకీయసంస్కరణములు చిరతరతేయాలవై అవిభావమున నేర్పబడుచున్నది. ముఖ్యముగా లందున, విశదము లందును ఆయాభాగము ప్రజావిరోధముగా నున్నవి. మాయాద్వేషము ప్రకారము వానిని వృద్ధి చేయుటకు గాని సంస్కరించుటకుగాని అనాలోచనములేను. ఇంతటి జటిలమైన విధానపు దుస్తంత్రమునుండి ప్రజలను గానాదగల ఏర్పాట్లకు చేయుట కక్కడను అనకాళము గలుగదు. కావున ఇంతటి జలచర్యకుగాని సమాధానమునకు గాని ఆధారముగ నుండవలదు.

ఈ విధానమునందు 3 విషయములుగలవు. (అ) హిందూజాతి ప్రభుత్వ నిర్మాణాక తంత్రములు (ఇ) ఉద్యోగములను భారతీయులనుగ జేయుట. (ఈ) పార్లమెంటుకును హిందూజాతాంగ కార్యదర్శిని గల సంబంధములు. మూడవవిషయము నందర్భమున హిందూజాతాంగ కార్యదర్శి చేతనమును బ్రతిష్ఠాభివృద్ధికి బ్రతిష్ఠాపాది నిర్ణయము ప్రకార మెవరికలంబునని యేర్పాటుచుట సంక్లిష్టమైనది. తక్కిన రెండు విషయము లందును మేము జాతీయ సభా నిర్ధారిత సంస్కరణములనే నిర్వహించుగ గోరుచున్నాము. హిందూజాతాంగ కార్యదర్శి సహాయముగనుండు సంఘమును (ఇండియా కౌన్సిలును) తీసివేయవలెననియు ఇందు కొరకొక కమిషనును నియమించుట అవసరమనియు మా ముఖ్యాధికారియను. రెండవ విషయము ఈ జాతీయ పరిపాలన సంఘాట్టన మన భాగము గాదు గాన వానిని విచారించక విదలి చేయ గోరెదము.

సంస్కరణ విధానమునందలి ముఖ్య విషయములను మాత్రము వివరించెదము.

హిందూజాతి పరిపాలన విషయమునందు ముఖ్యముగా స్వనివేదములలో స్వదేశ సంస్థానాధిపతుల సహాయమును గోరుట చాల అక్రమము. ఇందునలన స్వదేశ సంస్థానాధిపతులు తమ రాజత్వమును గోల్పోయి ప్రముఖములతో (నోబిల్స్) సమానమగుదురు. కౌన్సిల్ ఆఫ్ స్టేట్ విషయమున రెండవ రాజ్యాంగసభ (సెకండ్ ఛెంబరు) నేర్పబడుట, అందును ముఖ్యముగా సంస్కరణ రిపోర్టులందు నూచించబడిన అధికారములలో నేర్పబడుట మాకేమాత్రము నిష్ప్రయోగము. ఈ దేశమున రెండవ రాజ్యాంగసభ నేర్పబడుటకు కరణము మేమియ్యవలెనని ప్రస్తుతిమున్న కానకనభిలలో ఎప్పటి యట్ల అధికారసభ్యులకే అధికముగా వేరొక నాయుని నుంచుటయే కాని ఇందు విశేష మేమియ్య లేదు. ఇట్టి రెండవ రాజ్యాంగసభను మే మెచ్చటను చూచి యుండలేదు.

కానకనభా సంవిధానములను మార్పుచేసిన ప్రజాతీయములు సిద్ధిపొందుటయన, జాతానరములను సామాన్యార సరములను నిర్వహించుటకు సాధ్యమగుటయన, గత్యంత్ర ఆగష్టు 20వ తేదీని జేయబడిన మహాప్రకటనమున కార్యములను బెట్టుటయను ప్రయోజనములకు నుండవలెను. ప్రకటితమగు సంస్కరణ విధానములకు న కానకన సభాసంవిధానమునందు ఈయూను ప్రయోజనములలో నొక్కటి యు సిద్ధిపంజాలదు. కానకనభావన చరిత్యము ప్రజానియత మై యుండి పరిపాలనను పార్లమెంటు మంత్రులగ్గ సంయోగ విధానము న ను సరించి యుండవలెను. గవర్నరు జనరలుగాను కానకనభా తీసివేయవచ్చునని రిపోర్టునందు నూచించబడిన సంస్కరణము ఈ జాతీయముల పిడుగునలె మిదపడినది. ప్రజలకు బాధ్యత యే మాత్రమును లేకుండజేసి యీ ఆశూర్యసంస్కరణము నేర్పబడుట ప్రజలకు పిడుగు వలెనున్నది ఇట్టి అధికారము జర్మనీయందు తిప్పు లోకమున నిం కెచ్చటను లేదు. "కాంతికిని, సక్రమ పరిపాలనము నకును" అను నామకార్థపు మాత్రముతో అధికారములను, పరిపాలనా కౌశలను విధిచేయుట ప్రజాప్రతినిధి ప్రభుత్వ మునకు గాని, ప్రజలకు బాధ్యత గలిగియుండు ప్రభుత్వము నకు గాని తగియుండదు. ఇందువలన కానకనభా దుర్బలమగును. మాతన సంస్కరణ విధానము మొదటినుండియు చిరతరత అంతయు ఇప్పుడున్న స్థితులవై అభివృద్ధి నొసగునది కాదు. ఇప్పుడున్న పరిపాలనావిధానము కంటే అన్యాయమైనది.

హిందూజాతి కానకనభలకు కానకనముల నేర్పబడుట యందును, పిడుగులను విధించుట యందును, భన వినియోగమునందును సంస్థానాధి కార నుండవలెనని వేరుగా జెప్పి సరసములేదు.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వకాభిలను సంస్కరణములందు నూచించబడిన రెండు విషయములకు విధిచేయు మాతన విధానము మాకు ప్రబల విరుద్ధముగ నున్నది. సంస్కరణములలో నీభాగ మునెంతమాత్రపు, ఎంత సంస్కరించుటను అను సరణామోగ్యము. ఇట్టి ఏర్పాట్లయన (నూచించబడిన విధులతో) ప్రజాప్రతినిధి ప్రభుత్వము గాని బాధ్యతాయుత పరిపాలనము గాని లభింపదు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వసంస్కరణము నెట్టిగాని వైతము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వపు మొత్తమునై జేయవలెను గాని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమును కాభివృద్ధి కౌశలముగా విధిచేంది నానిలో కొన్నిటితో మాత్రము సంస్కరణముల నవ్వయింప జేయవలెను. సంస్కరణవిధానమునందు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల నందర్భమున జేయబడిన సంస్కరణముల కలన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ విధానమున ప్రస్తుతిమున్న లోపములు తీరవు. ఆ సంస్కరణముల ననుజూహింపవో వివిధకాభిలందు ప్రభుత్వమువారివైకల యొకపిడిన కిద్దించి పరిపాలనమును అత్యంత ధిరతిముగన, ప్రజావిరుద్ధముగను జేయను.

ఇంక ముందు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ సంవిధానమునందును (రెండవ రాజ్యాంగ సభ గా ప్రవృద్ధిపొందగల) గ్రాండుకమిటీ సంస్థాపనము హిందూజాతీయ్యులను నేర్పబడుట నూచించబడిన రెండవ రాజ్యాంగసభనంటిదే. కానకనభాను పిడి చేయటకు గవర్నరు కిద్దినది మిచ్చుటయన, "జాతీయత కొలుకు సక్రమ పరిపాలనను కొలుకు" ననుమిషతో అతి ప్రాముఖ్యములను కానకనములను స్థాపించడమందే చేయటము కానకనభలో చచ్చుచుం జేగ్గితో వైతము ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో నెవ్వరైతను చచ్చున ఎదిగ్గ, చచ్చ జరుగకుండ అన్యతర పటములకు అతనికి విశేషాధికారము నిచ్చుటయన కను అశాంతికిరములను, ముఖ్య నూత్రములలోనే వెనుకంబ జేయుచున్నవై యున్నవి. మొ జేప్పిన విధముల హిందూజాతీయ్యులను సంస్కరించిన గాని

బాధ్యత గల స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనముకొలుకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ సంస్కరణము సిద్ధిపజేరు.

ఈ సంస్కరణముల ప్రకటనమున జేమనందంతటను భయముగలిగినది. సంస్కరణ గ్రంథమునందలి యుగోన్మాత మును చూడను భావోద్వేగముతో జరిగితిమి. జాతీయతను నిమిలన సంస్కరించి యేర్పబడుట కిది సమముకాదని చెప్పినవారికి తగిన సమాధాన మిచ్చినందులకు నందనములను తెలుపుచున్నాము. స్వయంస్థాయమాత్రము గోకమునందం తటను స్థాపించుటకు భనమును ప్రాముఖ్యము సమర్థము యంతగా అట్టి బోకభగ్నమాత్రమునకు విరుద్ధమగు సంస్కరణ ములు మాకు సమాధానకరముగనుండవలవు. ప్రస్తుత మేర్పబ ధిన సంస్కరణ విధానమును పూర్తిగాదలి బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనమును ఈజాతీయముల గల సహజస్వత్వముల కనుగుణ్యముగ ప్రోత్సహించుగ విధానము నేర్పబడనది జాతీయసంస్కృతి గలుగునని తెలుపుచున్నాము.

(సంతకములు) సి విజయరాఘవాచార్యర్, ఎస్. కమలా రంగయ్యంగారు, టి. వి. వేంకటరమణయ్యర్, వి. జి. చిదంబర పిల్లై, వి. వి. నరసింహయ్యర్, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియర్, ఎస్. నక్కయ్యర్, అయ్యర్, కె. పి. జాతీయచార్యర్, టి. అదివా రామయ్య సెట్టి, సి. రాజగోపాలాచార్యర్, వి. రామ స్వామి అయ్యంగారు, డాక్టర్ టి. ఎస్. ఎస్. రాజం, సి. శ్రీనివాసాచార్యర్, వి. రామచాన్, పి. సంబంధం మొ దలియర్, ఇ. వీరస్వామి అయ్యర్, టి. వి. ముత్తయ్యయ్యర్. (8 జూలై 1918)

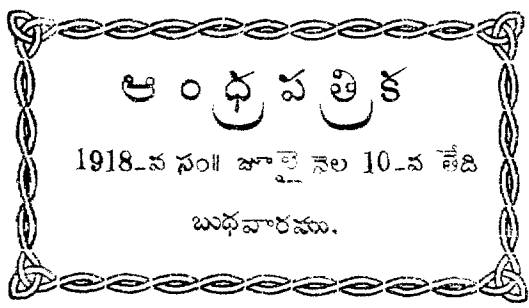
HOPE FOR  
SLAUGHTERED INNOCENTS!  
Write to the Principal, Wood College, Madanapalle, for the College syllabus. Send your School Final or Intermediate Results. If they are promising, in spite of failure, you may get a chance to study for the diplomas and degrees of the National University (Chancellor, Rabindranath Tagore; Pro-Chancellor, Dr. S. Subrahmaniam; Vice-Chancellor, Justice T. Sadasiva Iyer.)



విశ్వలలి మహాబారమును మహావిజయమునందు (విజయము కావడమునందు) ఆటో దిల్ బహార్. ఇప్పుడేకాలపు ఈతి కనుననది, సాటిలేని మహావిజయమును మహావిజయము. అల్పాహుళగాని, సారాయముగాని, చేర్చునదేగతి నిర్వహణయొడిగి కేరం పుష్పసారము. ఏ తుచాలవై కొన్ని చిందులును తెలుపించినవో, చురొక్కలును మహాన నీ స్వలదరమును. ఈ క్రింది ధర్మాణముల నీసాలలో నుండును. స్వల్పము (అగ్రదాం) నీకా 1-8 కే 0-8-0 చిత్తకము మో 1-దాం " " 0-12-0 తోకము " " " 1-4-0 కర్ణము " " తేక 1/2 బొమ్మ " " 2-0-0 వి. వి. భర్తము రు 0-4-0 ప్రత్యేకము. కల్లెల, ఎల్లణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమపులను జొగితును. దీనిలో కొంతమడు నకలుచెట్లు కలవు. కావున, కామ కొనుగడును నీసాత్మకము. కాట్లైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరికిరింపుము. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ గురించి అమలను పరికిరించెయి గోరుచా రిదినుకాదే ప్రానినవో అభాగిముగ్గులను మహానకార్థ జాతీయముగ మంపునది

విజయమునందు: అంగ్లోయండి గుజ్ ప్రజ్ అందు వెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జమ్మూనగరు పిల్ల, బొంబాయి. ప్రజాను జీవించు: నెహ్రూ చురుమోర్తియూర్, ప్రజానానూర్, చురూము.

వైగుభయములేదు.  
వైద్యరత్న కండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి  
వైగు వైగు (1045)  
నివారకౌమభములు  
మా మందులు గడచిన యిరుగది వత్సరములకు ఇండియా, నర్సా, పిలోకా జేములయందును, స్వదేశ సంస్థానముల యందును అనేక వైగు లోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన  
వైగు సోకదు.  
హైమాదిపానకము 6 బొమ్మల బుడ్డి ౧-కి రు ౧-౦-౦ | కేరభాత్యుతం 1 బొమ్మ బుడ్డి ౧-కి రు ౦-౧౨-౦  
డిల్ 8 " " ౦-౧౦-౦ | డిల్ 1/2 " " ౦-౮-౦  
స్వాకింకు పోష్టజేటు. కోరువారికి మాకెట్ల క్యాటలాగుచిరముగ పంపబడును.  
తండ్రి విలాసము: "పండిట్" మదరాస్.  
ఆయుర్వేదాశ్రమం, గగ్గ, ఆచారప్పన్ వీధి, జి.టి. మదరాసు



# రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

పార్లమెంటు - ఇండియా కార్యాలయము

ఆ. భరతవర్షమునందలి మహాసంఘములు ప్రాచీన సభ్యతావ్యుత్పత్తి లగుటచేతయు, ఆ సంఘముల వారు పరిపాలనమును రాజ్యాసీతీయించును విశేష సామర్థ్యము కలిగియుండుటచేతను, నూతన ప్రజాపరిపాలనము గలదు వారు విద్య యందును ప్రజాపరిపాలనమునందును శృద్ధిని పొందియుండుటచేతను, నవ మతీయ ప్రస్తుతియు గల పరిపాలనాధికారమును ప్రజల యుచితాభివృద్ధియును నెఱవేర్చుక ప్రస్తుతావస్థలకును స్థితి గతులకును తగియించుకొనుటచేతను, సభ్యతయు భరతవర్షమునకు స్వపరిపాలనము ప్రసాదించుటయే బ్రిటిషు పరిపాలనమునకు ఫలసంకల్పము అని తెలుపుచు, కావనమును ప్రకటన చేయుటకై మహాసంఘము రాజరాజేంద్రుడు కరుణించుటకు సమయ మున్న మైన దని జాతీయమహాసభ యభిప్రాయ పడుచున్నది.

ఆ. అఖిల భారతీయ మహాచ్యుతీయ సంఘమునా కేవల ఆచార సంస్కరణోపసంఘమును యావద్భారత జాతీయ మహాసభోపసంఘమును చేరి సంప్రదించి నిర్ణయించిన వ్యవస్థలందు గల సంస్కరణములను ప్రసాదించి స్వపరిపాలనమును స్థాపించుటకై నియంతారంభమునకు పూనుకొనవలయు నని జాతీయ సభ కోరుచున్నది.

ఇ. సామ్రాజ్య నిర్మాణమునందు భరతవర్షమును పరాధీనస్థితినుండి తొలగించి స్వాధీనాధిపత్యములతోపాటు సామ్రాజ్యమునందు సమానస్థానమును కలిగి యుండునటు అర్థంపరచుచున్నది.

మాంటేగుగారు నిర్ణయించిన రాజ్యాంగ విధానమును బరిశీలించునపుడు హైందవ మహామృదీయ సభ లేక గ్రీవముగ నామోదించిన స్వపరిపాలన ప్రతిపాదనమును మనంబున నిడికొని పరిశీలించుట యుక్తము. వైన నుదహరించిన కాంగ్రెసు లీగు ప్రతిపాదనము భారతీయుల యాశ యంబును దెలుపుచున్నది. భారతీయులకు ప్రాచీన సభ్యత గలదు. నూతన బ్రిటిషు పరిపాలనమునందు రాజ్యాంగ శిక్షణమును బొందిరి. వర్తమానపరిపాలనము దేశ పరిస్థితులకు పనికిరాకున్నది. స్వాధీనాధిపత్యములందు గల స్వపరిపాలనమును స్థాపించుట భరత ఖండోద్ధరణమునకు సాధనము. స్వపరిపాలనమును స్థాపించగల విధానము వివరముగ దెలుపబడినది. ఆ వివరమునకును మాంటేగుగారి విధానమునకును గల భేదమును గమనించిన భారతీయులకును యూరపీయులకును సంస్కరణాశయము కట్టగల భేద భావము విడితమగుచున్నది.

హిందూ దేశమునందు బ్రిటిషు వలసరాజ్యములందు గల స్వపరిపాలనమును బోలిన స్వపరిపాలనమునుకాలక్రమమున స్థాపించుట భారతీయుల యాశయము. వర్తమాన కాలమునందు పార్లమెంటు సభ్యులకు పదిహేను ముగ్గుల యుద్యోగము మొదలు గవర్నరువరకును గల యుద్యోగముల చర్యలను గడించి పార్లమెంటునందు క్రమించుటకు అధికారము గలదు. పార్లమెంటునందు సభ్యులు వేయు ప్రశ్నలను బరిశీలించినపు డి విషయము విడితమగుచున్నది. ఈ ప్రశ్నల నడుగుటకును రాజ్య వ్యవహారములను విమర్శించుటకును పార్లమెంటు సభ్యులకు గల యధికారము వర్త

మానకాలమునందు హిందూ దేశమునందలి నిరంకుశాధికారమునకు అంకుశముగ నున్నది. ఈ అంకుశము నిరంకుశాధికారోపద్రవమును తగ్గించుటకు కొంతవరకు బోధపడుచున్నది. కాని హిందూ దేశమునందు స్వపరిపాలనము సాధ్యమగుటకు వలసరాజ్యము లందువలె నధికార మంతయును స్వదేశమునందుండవలయును. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు 1778 యందు తిరుగుబడి స్వపరిపాలనమును గడించినవి. తదనంతరమున ప్రథమమున కనడా మొదలగు వలసరాజ్యములందు బ్రిటిషు రాజ్యాధికారము ప్రబలినను కాలక్రమమున బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనమును స్థాపితము లైనవి. ఇప్పుడు వలసరాజ్యములందు గవర్నరు జనరలులను నియమించుట వలసరాజ్యముల శాసనములను ప్రతిపేధించుట ప్రతికొన్నింటినుకల ఆప్టిలుల సంపుట మొదలగు విషయములందు తప్ప వలసరాజ్యముల రాజ్యాంగములందు బ్రిటిషు పార్లమెంటు ప్రమేయమును గలుగజేసి కొనుట లేదు. యుద్ధ మార: భవైన తరువాతను వలసరాజ్యములు సామ్రాజ్యమునందు సమానస్థానములని భరతఖండము ముఖ్య భాగమనియును గ్రహింపబడు చున్నది. బ్రిటిషు పార్లమెంటు వలసరాజ్యముల రాజ్యాంగ విషయములందు ప్రమేయమును సామాన్యముగ గల్పించుకొనుటలేదు. వలసరాజ్యముల మంత్రివేతనమును బ్రిటిషు రాజ్యాదాయము భరించుచున్నది. వలసరాజ్యములకు హిందూ దేశమునకు వలె ప్రత్యేకముగ మంత్రిసభ లేదు. ఈస్థితి సంభవ మైనపుడే వలసరాజ్యములందుగల స్వపరిపాలనస్థితి భరతఖండమునకు సాధ్యము. కాని ఎప్పుడైనను సంభవమని వర్తమాన పరిస్థితులను పరిశీలించినపుడు పొడగట్టదు. వలసరాజ్యములు తెల్లవారికి నివాసస్థలములు. బ్రిటిషు ద్వీపవాసులు కనడా యందు నివాసముల నేర్పరచి కొనిన షోడనే బ్రిటిషు పేరును వదిలి కనడా నామమును స్వీకరించుదురు. వలసరాజ్యమును మాత్రమే దేశముగ బరిగణించుదురు. తెల్లవారు స్వపరిపాలన సంకాపనల కలవాటుపడినారను సిద్ధాంతము వలన వారికి స్వపరిపాలన స్వత్వములు సహజముగ గలుగుచున్నవి. భరతఖండమునందు తెల్లవారు నూరేండ్లు నివసించినను వారు ప్రత్యేక స్వత్వములు గల యూరపీయులుగనే యుండురు. హిందూ దేశమునందు యూరపీయులకు బ్రిటిషు వర్తకులకు బ్రిటిషు అధికారులకు స్వదేశీయులకు లేని ప్రత్యేక స్వత్వములు గలవు. యూరపీయులు లీ స్వత్వముల నెప్పుడైనను బుద్ధి పూర్వకముగ వదలుకొనుట యసంభవము. స్వతంత్ర ప్రేయిలయిన యూరపీయుల సంఖ్య ఎన్ని శతాబ్దములు గడచినను భారతీయుల సంఖ్యను మించుట దుర్లభము. యూరపీయులు భరతఖండము నెప్పుడైనను తమస్థితి ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక తెలిపినటులు “మన భరతఖండము” అని సంబోధించెడి కాలము వచ్చునని వర్తమాన పరిస్థితులందు నమ్ముట కాధారములేవు. భారతీయులు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందు స్వదేశమునందు కరదేశీయులుగాను పరదేశీయులందు పనివాండ్లుగాను నెంచబడుచున్నారు. హిందూ దేశమంత్రి అధికారము

హిందూ దేశ పరిపాలనము సిద్ధాంతమునందు పార్లమెంటు స్వాధీనమునందున్నను వాడుకయందు హిందూ దేశ మంత్రియందును మంత్రిసభయందును గలదు. 1857 సంవత్సరమునందు సిపాయిల తిరుగుబాటు తరువాతను లోగడ డైరెక్టరుల కోర్టునకు బోర్డు ఆఫ్ కంట్రోలునకుగల యధికార మంతయును హిందూ దేశ మంత్రికి సంక్రమించి

నది. హిందూ దేశమంత్రి బ్రిటిషు మంత్రిసభమునందుచేరి పార్లమెంటునకు బాధ్యతను వహించుచున్నాడు. హిందూ దేశ మంత్రికి తనసభ యందలి సభ్యుల మతమును నిరాకరించుటకు సముతము స్వాతంత్ర్యముగలదు. హిందూ దేశ మంత్రికి హిందూ దేశ పరిపాలనమును నిర్ణయించుటయందు విశేషాధికారముగలదు. “మంత్రికి శాసనములను నామోదించుటకు, పన్నులను నిర్ణయించుటకును, ఆదాయవ్యయములను నిర్ణయించుటకును, ఉన్నత ద్యోగులను నియమించుటకును, అప్పలను చేయుటకును నిచ్చుటకును, కవులను నిచ్చుటకును మొదలగు ననేక విషయములందు” “విశేష ప్రాసంగికము” గలదు. “హిందూ దేశమునందు స్థాపితమైన పరిపాలనము బ్రిటిషు ద్వీపములలోని పరిపాలనాధీనమునందు గలదు” అని గ్లాడుస్టన్ పరిపాలనము ప్రకటించినది. “ఆర్థిక విషయ నిర్ణయమునందు హిందూ దేశ పరిపాలనము బ్రిటిషు పరిపాలనమునకు బోబడి యుండవలయును” అని డి. తేలిపాలమున ప్రకటించెను. హిందూ దేశ మంత్రికిని మంత్రిసభకును హిందూ దేశ రాజ్యాంగమునందు విశేషమైన ప్రమేయము గలదని మాంటేగుగారు వారి నివేదనమునందు తెలిపియుండిరి. కర్జను ప్రభువు కాలమునందు మంత్రికిని గవర్నరుజనరలు నకును గలిగిన భేదాభిప్రాయములను కర్జను ప్రభువు రాజీనామాను ఇచ్చుటయును మంత్రి ప్రాబల్యమును తెలుపుచున్నది. గవర్నరుజనరలు మంత్రికి “ఏజెంటు” అని నిర్లక్ష్యముగ జూచుటయును సంభవించినది. హిందూ దేశమునందు స్వపరిపాలన సాధ్యము నిర్మిత మగుటకు వలసరాజ్యములందు వలె స్వదేశాభ్యంతర వ్యవహారములను నిర్ణయించుకొనుటకు వలయు సంపూర్ణాధికారము భరతఖండమునందు గల సామ్రాజ్య పాలనాధీనమునందుండవలయును. ఈయధికారమంతయును బ్రిటిషు ద్వీపములందు గల యధికారాధీనమునందున్నంత కాలము స్వపరిపాలనము సాధ్యముగాదు. లాంకాషయరు వర్తకుల మొత్తిడి వలన నూలుమీదను పన్ను వేయుట దీనికి నిదర్శనముగ నున్నది. కాని మంత్రి యధికారమును గవర్నరు జనరలు వశము చేయుటయును ప్రయోజనకరముగాదు. “సామ్రాజ్యపాలనము ప్రజాస్వరమైన విశాల దేశముమీదను విశేషాధికారమును వహించుచున్నది. ప్రజానియంత్రణములేని హిందూ దేశ పాలనమునందు పాలన వర్గము పార్లమెంటునందు మంత్రికి బాధ్యత నహింపవలసియున్నదని తెలిసియుండుట యుక్తముగ నున్నది.” అని మాంటేగుగారు తెలిపిన లోపమును నివారించుటకు రెండు సాధనములు గలవు. మొదటిది ముఖ్యమైన స్వదేశాభ్యంతర రాజ్యాంగ వ్యవహారములన్నియును సామ్రాజ్య పాలనాధీనమును జేయుటయే యున్నది. రెండవది సామ్రాజ్యపాలనాధీనము చేయబడిన యధికారము ప్రజానియంత్రితమై యుండవలయును. ఈ ఫలము గలుగుటకై మాంటేగుగారు రాజ్యాంగ విధానమునందు “ప్రజాధికారాయత్తములైన పరాయత్త విషయములందు మంత్రి తనయధికారమును వదలుకొని క్రమ క్రమముగ హిందూ దేశ పాలనాధీనము చేయవలయును” అని తెలిపియుండిరి. మొర్లి గారీ విషయము నంగీకరించలేదు. మాంటేగుగారు రాజ్యాధికారమును క్రమముగ హిందూ దేశ పాలనాయత్తము చేయుటకు సమ్మతమును తెలుపుచున్నారు. పరాయత్త విషయములందు దధికారమును తగ్గించినను సముజాయిషి కోరెడి అధికారమును గలిగియుండు



వలయునని నిర్ణయింపబడినది. ఈ నిర్ణయము నిరంకుశాధికారుల చర్యలకు అంకుశముగ నుండగలదు.

పార్లమెంటు ఆధికారము

బ్రిటీషు పార్లమెంటు 1857-వ సంవత్సరము నకు పూర్వము హిందూ దేశ పరిపాలనమును నుపసంఘముల మూలమున విమర్శించుట యాచారముగ నుండెను. ప్రియు ఛార్క్స్ ఈయనసంఘముల విమర్శలను బట్టియే రాజ్యాంగములందు సంస్కరణములను జేసిరి. పూర్వమువలెనే హిందూదేశ రాజ్యాంగములను పరిమర్శించుటకు “ఉపసంఘములు ఏర్పడవలయును” అని మాంటాగుగారు నిర్ణయించిరి. “భరతఖండమునందు ప్రవర్తమానం బగుచున్న జాతీయభావమును గమనింప గుండుట కిట్టి యుపసంఘములు లేకుండుట యొక ముఖ్య కారణము” అని మాంటాగుగారు తెలిపిన భావము గమనింప దగి యున్నది. పార్లమెంటు బాధ్యతను హెచ్చించుటకు మంత్రి జీతము బ్రిటీషు రాజ్యాదాయము భరింపవలయునని మాంటాగుగారు నిర్ణయించిరి. ఈ నిర్ణయమునందు కాంగ్రెసులీగు విధానముతో మాంటాగుగారు ఏకీభవించుట తృప్తికరము. ఈ నిర్ణయమును నవలంబించుట వలనను నిరంకుశాధికారమున కంకుశ మేర్పడినను భారతీయుల జాతిగతి వ్యాపనమునకు ఏమియును సాధనము లేదు.

మంత్రిసభ

కాంగ్రెసులీగు విధానమునందు మంత్రిసభను తీసివేయవలయునని నిర్ణయింపబడినది. మాంటాగుగారు మంత్రిసభను సంస్కరించు సాధనముల నన్వేషించుట కొక యుపసంఘమును స్థాపింపవలయునని నిర్ణయించిరి. మంత్రిసభ ఉపవేతనములను బొంది సుఖజీవనమును జేయుచున్న వృద్ధనిరంకుశాధికారులకు దుర్గముగ నున్నది. మంత్రిసభకు కేరేషమైన వ్యయముగ నున్నది. సంవత్సరమునం దనేక కొట్ల ద్రవ్యము మంత్రిసభ ద్వారా వ్యయమగుచున్నది. మంత్రిసభాధికారములను హిందూదేశ పాలనమునకు పార్లమెంటు ఉపసంఘమునకును మరల్చి మంత్రిసభను కాంగ్రెసులీగు గోచనములు తీసివేయుట యుక్తము. వ్యవహార దక్షులు మంత్రికి ఉపకార్యదర్శులుగను సహాయకార్యదర్శులుగనునుండవచ్చును. మంత్రిసభ వైద్యేన్ద్రము ప్రభృతులకు నివాసమై ఉదారభావ వ్యాపనమునకు ప్రతికూలముగ నున్నదిని ప్రొందవ నాయకులు పొందించుచున్నారు. చేతీయ మహాసభయందీ విషయమై చిరకాలమును జేయును తీర్మానములు చేయబడుచున్నవి.

కాంగ్రెసులీగు సంస్కరణములందు నూదితమైన మూడవ విషయము భరతఖండమునందు స్థాపితముగా గల స్వపరిపాలన సంస్థానాలపై నాధారపడి యున్నది. పరిపాలనాధికారము సామ్రాజ్యాధీశమై నపుడు మంత్రి యధికారము వలసరాజ్యముల మంత్రి యధికారమును బోలియుండగలదు. మంత్రికిని మంత్రిసభకును సంబంధించిన సంస్కరణముల విషయమై కాంగ్రెసులీగు నూర్చించిన సంస్కరణ విధానముతో మాంటాగుగారు కొంతవర కేకీభవించుచున్నారని వారి నివేదనమును జనువులవలన విదితమగుచున్నది. ఈ సంస్కరణమునందు మాంటాగుగారును మమ్మిఫర్ ప్రభువును హిందూదేశ పాలకవర్గమును నేకాభిపాయమును తెలుపుటయందు వింతలేదు. మంత్రికి పార్లమెంటునకు పోయిన యధికారము హిందూదేశమునం దధికారవర్గమునకు

సంక్రమించును గాని ప్రజలకు సంక్రమింపదు. కాన వారి సంస్కరణమును సులభముగ నంగీకరించుట సహజము. ఈ విషయమై పార్లమెంటు ఏమిచేయనున్నది మాడవలసియున్నది. హిందూదేశమునందు వలసరాజ్యములందువలె స్వపరిపాలనా సంస్థానాలు వర్ధిల్లుటకు పరిపాలనాధికారము బ్రిటీషు ద్వీపములనుండి భరతఖండమునకు మారుట యవసరము. పరిపాలనాధికారము భరతఖండమునకు మారినగాని స్వపరిపాలన విధానమును నియమించుటకు సాధనములు ఏర్పడనేరవు. సంస్కరణాభిమానులు కాంగ్రెసు లీగులు సూచించినటులు మంత్రిసభనుతీసివేయకొరకుయే యుక్తము. స్వపరిపాలనాధికారము స్వదేశాభిముఖమగుటకు విదేశాధీనాధికారమును స్వదేశాధీనమగుట ముఖ్యసాధనము.

స్వరాజ్యసమితి - శ్రీలు.

మాంటాగుగారి భారత మహిళలు సభ్యులైన నిర్మలము నందు శ్రీలకు సయితము రాజ్యాంగ స్వత్వముల నొసంగుట యవసరమని నిశ్చయించిరి. పునః స్వరాజ్యసమితికి రాయబారపు మహిళలు స్వరాజ్యము నందు శ్రీల స్థితి నిరూపింపవలసివోరిరి. పునః స్వరాజ్యోప సంఘము ప్రకటనము నందు శ్రీలు చేరియున్నారని నిర్ణయించెను. భారతీయుల భావములు ఉదారము లనుట కిది యొక నిదర్శనము.

సంస్కరణములు - గౌరవనీయ పదము.

మాంటాగుగారి సంస్కరణ విధానమునందు సామ్రాజ్య కానన సభ్యులకును రాష్ట్రీయ కాననసభ్యులకును నూతన సభలయందు గౌరవనీయ పదములు తీసివేసి ఇండియా కానన సభాసభ్యులు చెన్నపురి కానన సభాసభ్యులు మొదలగు పదముల నుపయోగింపవలయు ననియును నిర్ణయింపబడినది. ఈ సంకేతమును తీసివేయుటయును జేశాభ్యుదయమునకు ప్రయోజనకరమని తోచుచున్నది. పాలకు లాసపాడి విరుదులకును కొంత విముచుమున్న యుక్తముగ నుండును.

నిరంకుశచర్యలు.

సంస్కరణవిధాన ప్రచురణముతో నిరంకుశచర్యలును పొడనూపుచున్నవి. ఢిల్లీయందుగల స్వరాజ్యసమితికి కార్యదర్శి ఆసఫ్ అల్లిగారి 232 సినిమా ప్రాసీజరుకోడు ననుసరించి పట్టుకొని జామీనుమీదను విడుదలజేసిరి. మధ్య పరకాల యందలి స్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శిని నారాయణ కాశీ నాథ తైద్యగాు పిలువకొను 124 ఏ కాసెనును ననుసరించి పట్టుకొనిరి. ఆమెను దండనాధికారి జామీనుమీదను విడుదల జేయుటకు నిరాకరించెను. కారణము లింతవరకును బహిష్కరణముగాలేదు. భేతమునందు కాంక్షినిగోరుచున్న పాలకవర్గ మతాంతిక మూలమైన మార్గముల నవలంబించి చని నమ్మచున్నారు.

రాజా రామమోహనరాయలవారి జన్మ స్థానము

ఇండియా మెసంజుక్ ప్రతీక యిట్లు ప్రాయమవుచున్నది:— శ్రీ రాజా రామమోహనరాయలవారి జన్మస్థానము రాధా నగరములో నాథ స్థానకాథముల కట్టుట పుడేసంబడిన నుండి రవు పని ప్రారంభమయ్యెను. ఆనాథనాథ బెర్ట్ నీ ఇ. గారి పనులను జేయించెదరు. ఎట్టి జ్యోతిపు ఇంజనీయరును రావు బహదూర్ ఎన్. వి. మజుదారుగారు భవననిర్మాణము విషయమును సలహాసంగుచుండును. ఈమందిరమున కైముఫయోగింపబడు ప్రతి యిటుకపయినను “ఓం తత్సత్” అను పదములు చిత్రింపబడినవి. ఈ స్థానకచిహ్నమునకును నలుపదివేల రూప్యము లగును. మూడు సంవత్సరములకు గారి భవనము పూర్తికాదు. సంకేతపు గచ్చ మెంటువారి భవనండి కొలల మయిశ్శలము ఉద్యానగమను జేయుటకయి తీసికొనబడును. ఆగ్రుణ్ణి భారతదేశ పితామహుడని పరగచున్న ఈ మహనీయుని స్థానకము చిరస్థాయిగా మనచేతమునందు నిలిచి యుండవలయునని తోచు దేశాభిమానులందరును తమకుడొవన చంచాలను ఈ క్రిందివారిచే పంపవచ్చును:— గౌరవనీయులగు డాక్టరు జేపీప్రసాద సర్వాధికారుగారు, కె.టి.సి.వి.ఇ. సెం 20 నూరిలేను, కలకత్తా; లేక డి. ఎన్. సాలుగారు, ఆనరరీ సెక్రటరీ, 14 విద్యాసాగరవీధి, కలకత్తా.

10 లక్షల దానము

ఈ మధ్య విద్యాభివృద్ధి కలకత్తాలో 10 లక్షల రూపాయలను దానముజేసిన యూరోపియను మహాజనుడు జార్జ్ క్విన్నరు కంపెనీకి జెండ్రి న్యాయన గారని తెలిసినది. ఈ పదిలక్షల రూపాయలలో 5 లక్షలు యూరోపియను బాలుర యొక్కయు, 5 లక్షలు యూరోపియను బాలుర యొక్కయు, 1 లక్ష భారతీయ బాలురయొక్కయు విద్యకై వినియోగింపవలయునట. ఇట్టి మహాదానములే భారతీయులలో కొందరు చేసేయండిరి. జెండ్రికి తాతా గారు తెంగుకూరులో యిప్పుడు స్థాపింపబడిన ప్రకృతి పరిశోధనాలయమున కయి 20 లక్షలును, 55 లక్షలకానాథ పాతిమి గాన కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు శాస్త్ర పరిశోధనమునకయి 10 లక్షలును, డాక్టరు కెవిమోహోపాధ్యాయ గారు 10 లక్షలు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు దానము జేసిరి. యూరోపియను లిట్టిదానములు జేయుటలని నాటికి హిందూదేశపు విద్యాభివృద్ధిలో ఆసక్తి లేక పోలేదని తెలుచున్నది. 10 లక్షలలో 9 లక్షల ద్రవ్యమును న్యాయన గారు యూరోపియనులకును, ఈ జేశములో వారి సంతతి వారికిని వినియోగపడునట్లు చేయుటలో నాశ్వర్య మేమి యుండదు.

వృత్తాంతములు

(౧)

20 లక్షలకు తీర్పు:— బాలా హరికృష్ణలాలు గారు 20 లక్షల రూపాయల నియ్యకొనవలెనని పీటిస్టు బాంకి దావాలో బాహాయ నైకోర్టుల న్యాయమూర్తి బ్రాడ్వేగారు తీర్మానించిరి.

లక్నోలో భూకంపము:— ఈ నెల 8 వ తేదీ సాయంతకాలము 4 గంటలకు లక్నో నగరమున భూకంపము కనబడుటచే నిద్రుచ్చి స్థానములకు కొంత వ్యయం జరిగినందున మూడు వారముల వరకును పట్టణమునం దింతలోని పనులకు నిద్రుచ్చి నంద జేయలేదుని వారు ప్రకటించిరి.

ఆత్మహత్య:— గురువారము నాడువయసు 60 మిడ్రి గంటలకు కలకత్తాలో దాలుపానీ చెలువులో ఒకశవము జేయించుటకు పోలీసు కనిపేరు మోచెను. శవమును పరీక్ష చేసిరి. ఎరుబది కత్తెముల వియ్యుగల కాండూము జేవిడు అను యూదు మతస్థుడు దానిద్రవ్యములన చాలశ్రమ పశుచుండి ఆత్మహత్య గావించు కొనెనని తీర్మానించిరి.

కల్లినీకొల్లుట:— కలకత్తాలో మరేద్రవ్యమును తల తల్లిని నిర్బంధించి నేర్చుకొనికొనుచుండెడివారు. ఒకదినమున ఆమె కొరవడగా ఆమెయెండి కత్తెముగా కొట్టెను. అంతకు తేగు చేయబడెను. తనమూడును యికయును తనను బాధింపకుండ యుండినయెడల తేగును నద్దుచేసికొనెదనని కోర్టువారియెదుట నామె చెప్పెను. తమగును స్వామ్యంగపడి యికయును ఆట్లు ప్రకటించిన కల్లినీకొల్లుటకు తీసుకొనెను. కోర్టువారు తేగును రద్దుజేసిరి.

దానము:— కలకత్తాలో పాండ్యుకన్య అను నామె కలదు. ఆమెకు కష్టప్రియండ్లు కలవు. మానీలాల్ అనునాడు ఒకబండిని ఆదైకు 2 సిగరీ దానుచుండెను. కొంత కాలమునకు ఆమెకు కిక్కిరింపు వేసినందుగా ఆమెచేత ఆదై ఆరెయి ఇచ్చిపట్టు చేర్రాబు చేయించి ఒక నూత బ్యాంక్ చెక్కును ఇచ్చి దానిగా ఆమెవద్దని తీసుకొట్టెను. తిరిగి కొన్ని దినములకు ఆదై కొరవడ ఆమె వారియింటికినోగా నామెఆద్యుక్తుడాయెను. కాలిత గత గురువారమునాడు నామె పట్టుకొనబడి తేగుచేయబడెను.

ఈ నెల 8 వ తేదీన గాను సంద్రపురము తాలూకా తహశీలు బాలుగారును, డిప్టీమెన్టు ముసలముగాలును “బూర్ రూము” లో న్యాయవాదులను సహాజేత పతివి ద్వితీయయ్యు క్షయుజునునకు భవము కొనబడెనని కోరిరి. ద్వితీయ యుద్ధయు జునును ప్రభుత్వమువారు కనుక చేసుచుండుట తామెకు గురుచరియు, ఈ విషయముల అధికారులం బోక్తమునరిగించుకొని తమకుపదేంప నక్కురలేదనియు చెప్పి కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణముల నిచ్చిననే తప్ప మాయొద్దకుండి ఎవైన బుణము లభించునని మీరూహింప బాలుని నిర్భయముగా జేప్పిరి. రామచంద్రపురజనులును చుట్టు పట్ట గ్రామ జనులును ఈ భావమున కంతయు ఆధికారదాము చేలిరి. (తంతివలన)

# రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

## ద ర ఖా స్త లి పు డ నే క్షి త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి రీక్షివోపున ఈయబడును. వృత్తికన్న లేదు. ఈ యుద్ధబుణ పుత్రములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయ లీయబడును. 1925వ॥లో 100-కి 103 రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 105 రూ॥పాయలును వత్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మీయబడును.

## ఇంతకంటె భద్రమైన సొమ్ముదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు వీనిని చింపి మీ పేరువ్రాసి పంపుడు.

## ద ర ఖా స్త న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్,..... 1918.

కో కా థి ప తి,

అయ్యా,

ఇంతులో .....రూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.

దీనికోసం యుద్ధబుణపుత్రమును (సామి సరీసోటు \*) మొదలగా నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సొమ్మును ఏ సంవత్సరములో సొమ్ముకావలయునో ఆ సంవత్సర ముండనిచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు.

\* 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసు చేయవలయును.

బ్రెజిల్లో ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయుడు.

పేరు.....చిలానము..... (స్వస్థముగ వ్రాయుడు.)

# వి రో పా మ హా నం గ్ర మ ము

(రైటరు ఏ జె స్సీ.)

ఇంగ్లండు

రాజదంపతుల వివాహ వర్ధంతి.

పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతినిధి సభలో, రాజదంపతుల వివాహవర్ధంతి సందర్భమున రాజదంపతులను అభినందించుచును, వారికి రాజభక్తిని నివేదించుచును, తమవిభక్తి క్త భర్త నిర్వహణోత్సాహమును, రాజదంపతుల వివాహవర్ధంతి దినమున ప్రజలకుగల మహోత్సాహమును జెలుపుచును ఒక సన్యాసప్రతిమును రాజదంపతులకు సమర్పించి వారి శాశ్వత దింపవలెనని ఒక తీర్మానమును ప్రధానమంత్రి యావపాదించెను. లాయ్డ్ జార్జి గారు రాజదంపతుల సాధారణ జీవనమును, వారిభోగ్యమును, స్వజీవనైకులయడగలదయ నుగ్గడించి సార్వభౌముడు యుద్ధసందర్భమున పనిచేయువారి కుత్సాహ ప్రబోధము మొనగుచున్నారని చెప్పిరి.

అస్సీముగారు రాజభక్తిని ప్రకటించుచు 1914-వ సం॥ నందు రాజుగా రెట్లు కాలిఫర్నియానుక కష్టపడినో తెలిపిరి. ప్రధానమంత్రి తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

సామ్రాజ్యాభివృద్ధి.

లండను, జూలై 9:—సార్వభౌమ దంపతుల వివాహ పంచవింశత్యేంద్రోత్సవ సందర్భమున ఆంగ్లేజీ సామ్రాజ్యవాసుల సంబంధానురాగము లలికియించుచున్న వని తెలుపుచు సామ్రాజ్య సభ వారభినందన లేఖను వ్రాసిరి. మేము చాల సంతసించితిమి. సామ్రాజ్యాభివృద్ధి కావశ్యక మగు గృహ వాసమును కలిగించునట్టి కాంతి త్వరలో కలుగు గాక యని శుభాము దంపతులు మరల వ్రాసిరి.

ఆసుపత్రినొకలను వరికోధించుట.

లండను, జూలై 8:—పార్లమెంటునందు ప్రజలసభలో మెక్ కామరాగారు మాట్లాడుచు ఆసుపత్రివాకలు హేగు నిబంధనల ననుసరించి నర్తించుచున్న వో లేదో పరిశీలించుటకు జర్మను పుష్కరాంతర్గాములు తమహక్కును ఆనేక పర్యాయములు ఉపయోగించెనియును, ఆసుపత్రినొకల సందర్భమున బ్రిటిషువారు హేగు సభానిబంధనలప్రకారము నర్తించుట మానలేదనియు, మిశ్రమండలివారందఱును ఇట్లే చేయుచున్నారని తాము నమ్ముచున్నామనియు చెప్పిరి.

ఇంగ్లండు కుట్ర కేసు.

లండను, జూలై 8:—లాన్సెట్ పేపరులో జరిగిన (కన్నాటు) జర్మను అంతర్దామిలోనుండి ఇంగ్లండు పశ్చిమతీరి

మున దిగినవెంటనే అతనిని పట్టుకొని విచారణకొరకు లండను నగరమునకు పంపిరి. ఇతడు లింబర్గ్ లో జర్మను కవీరమున పై దీ గానుండి అచట జర్మనులేవైనచే విర్రండు సేనలో చేరెను. ఇతరులనుగూడ ప్రోత్సాహపరిచే నను సేనమున కతనిని లండనునగరమున మైకోవ్యోగులు విచారణ చేసిరి. ఇతడు శత్రువులకు సహాయము చేయుటకే విర్రండుకు వచ్చెను.

ఆంగ్ల దేశమున శత్రు దేశీయులు.

లండను, జూలై 8:—ఈ విషయమును పరిశీలించుటకు ప్రధానమంత్రి పార్లమెంటు ప్రజలసభలోని ఆంగ్ల సభ్యుల నొక సంఘముగా నేర్పించిరి. వారువిచారణచేసిరి. 18 ఏండ్లు దాటిన వారిలో ప్రత్యేక కారణములవలన మన్నించిన వారినితప్ప తక్కిన పురుషుల నందరిని నిర్బంధమున నుంచవలెను. ఎనిమిది వ్రలను ప్రత్యేకించెదలగా ఆట్లు స్త్రీలను తప్ప తక్కిన శత్రుదేశీయుల స్త్రీల నందరిని దేశమునుండి పంపివేయవలెను. ప్రభుత్వోద్యోగులుగా నున్న శత్రుదేశీయులనందరిని వెంటనే తొలగించవలెను. వారి నర్తకమును వెంటనే కట్టివేట్టవలెను. 1914 ఆగష్టు నెల మొదలు శత్రుదేశీయులు తమ సేనలను మార్పు కొనినను యుద్ధానంతరము 6 నెలల వరకును ఈ మార్పు చెల్ల గూడదని ఆ సంఘమువారు నూచించిరి.

ఫ్రాన్సు

జర్మను అవస్కందపు ఆలస్యము.

లండను, జూలై 8:—జర్మను అవస్కందపు ఆలస్యమునుగూర్చి పలువురు పలు పలు నిధులను సభిప్రాయముల మొందియున్నారు. విశేషకులందఱును జర్మనులు అవస్కందముతోటకు నర్వసన్నాహ మొనర్పరిని అంగీకరించు చున్నారు. ఈ ఆలస్యమునకు కొంతకాలము మన పర్యటలము తగ్గి పోవుటయు కొంతవఱకు విషపడినెము వృద్ధి యగుటయు కారణములని యూహింపబడుచున్నది. జర్మనీలో రాజకీయ విభేదములచే కయిజరు, కాంటు హెల్లింగు హిందెన్బర్గ్, లూడెక్ డార్ఫ్ గార్డెక్ గలుగుచున్న అంతఃకలహములు ముఖ్యకారణములు కావచ్చునని పారిసునందు తలంపబడుచున్నది. సేనాబలము వలన విజయము గలుగజాలదని చెప్పబారక కూలమును పక్షమువారికి రహస్యస్థితులును, 10 లక్షల కంటె అధికమగు అమెరికను సేన ఫ్రాన్సు నందుండుటయు బలకరముగ నున్నది. వనంతకాలమునందు జర్మను నిలవసేన 80 దశమలుండెనియు, ఇప్పుడది 45 దశమలయ్యెననియు

పారిసునందు ప్రముఖులు తలంచుచున్నారు. కావున శత్రువులు సలుపు మట్టిడి చాల తక్కువ. సేనాముఖమున మాత్రముండునని పరాసువా రూహించు చున్నారు.

ఆంగ్ల పురోగమనము.

లండను, జూలై 8:—బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించిరి:—సోమునదిపై ఆస్ట్రేలియను దళములు 8000 గజముల సేనాముఖమున కొంతదూరము పురోగమనము సలిపి కొంత మందిని ఖయిదుచేసిరి. లాబా పీ కాలువకు దక్షిణమున స్కాటిషునళములు శత్రువులను మట్టిడించి కొందరిని పైదుచేసిరి. 'వాజ్' బ్రూక్ కు తూర్పున ఆస్ట్రేలియనులు శత్రుకుండకములలో ప్రవేశించి కొంతమంది ఖయిదులను పట్టుకొనిరి. సోమునదిమీదను, బోమాంటు హామెలుకు పశ్చిమమునకు బెత్తూయ ప్రాంతమునకు శత్రువులు తీవ్రముగ అగ్నివర్షమును గురిపించిరి.

ఫిరంగి యుద్ధము.

లండను, జూలై 8:—విల్లెగ్స్ కాటెరెట్టు అడవికిని మార్చినదికిని నడుమను ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెనని పరాసు వారు ప్రకటించిరి.

ఆంగ్ల విమానములు.

లండను, జూలై 8:—ఈ నెల 7-వ తేదీని కెయిసరు స్టాంటరనుయొద్ద స్వేషనుమీదను యంత్రకాలల మీదను మేము గుండ్రను వదలితిమి. శత్రువిమానములు తలపడగా మెక విమానమును నేలకూల్చితిమి. 2 ఆంగ్లవిమానములు కనబడలేదు. 8-వ తేదీని లక్ష్యంబునైన బాంబులను వేసితిమి. మంటులవైన వని విమానములను తెలిపిరి.

చిల్లరయూద్ధములు జరిగినవి. కొంతమందిని పట్టుకొంటిమి. 7 వ తేదీని విమానములు తిరుగుటకు వీలులేకపోయెను. 11 శత్రువిమానములను ధ్వంసముచేసితిమి. యూనైటెడ్ ఆంగ్ల విమానములు కనబడలేదు. పగలు రాత్రి 20 టన్నుల బాంబులను ఆస్టెంతు టోర్పీడ్ కాబ్రోమీద వదలితిమి మని మార్షల్ హేగు గారు తెలిపిరి.

కెపిగ్నీ సెరిని పరాసువారు పట్టుకొనుట

లండను, జూలై 8:—ఎయిసుకు దక్షిణమున రూజా అడవి దారులలో లాంగు పారిటుకు వాయవ్యమున వెకిలో మీటరుల రంగమున మేముదయమున జర్మను స్థానముల యొద్ద తలపడితిమి. 1200 గజములు ముందుకుపోయి కాలిగ్నీ నేరిని దాని వత్తర దక్షిణములకున్న గుట్టలను వశపరచు కొంటిమి. 347 గురిని పట్టుకొంటిమి. 6.7 తేమలలో 14 శత్రువిమానములు నేలకూలినవి. 2 బెలూలు తగులబడిన వని పరాసువారు తెలిపిరి.

లండను సేనదాడి.

లండను, జూలై 9:—అర్రానుకుతూర్పున లండను సేనలు దాడిసలిపి కొందరిని పట్టుకొనెను సోముకు దక్షిణమున నిటీవల మేము పట్టుకొనిన స్థానములపైని శత్రువులు ఫిరంగుల సధికముగా కాల్చి రని బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

చీనా

బాఖారా దేశమున కంత్య సందేశము.

లండను, జూలై 8:—జూలై 1 వ తేదీని వెకింగు నుండి ఈ క్రింది కంటివార్త టైముస్ పత్రికకు వచ్చినది:—కడవిన మార్చిమాసమున, బాఖారా దేశపు అమీరును రాజీనామా చేయునట్లుచేసి, సోవియటు సంస్కరణమును రాజకీయము లందు ప్రవేశ పెట్టవలెనని బోల్షెవిక్కులు బాఖారాకు అంత్య సందేశమును బంపిరి. ఈ అంత్యసందేశమును నిర్వహించుటకు బంపబడిన అధికావర్తము అతి ప్రూరముగ ప్రవర్తించి సాయుధములగు బండ్ల నుండి, పాలము లందు పనిచేయుచున్న రైతులపై తుపాకులను గాలిచ్చుచు పురములను కొల్లగొట్టుచు, స్త్రీలను చెఱి బట్టుచు బాఖారా బ్యాంకు నుండి 400 లక్షల రూబిలులను తమ అధీనముచేసికొనిరి. ఏప్రిలు మాసమునందు ఒక సమాధానము చేసికొనబడి ప్రజలు నిరాయుధులుగ చేయబడి రహస్యముండి వచ్చినవారు వదలివేయబడిరి. అంతట బోల్షెవిక్కులు సెమెరికయా రాష్ట్రముపైబడినోమొకని చె నాచారిని పోత్యచేసిరి. కాకాకులు ఈయ్యయులను భరింపజాలక ఆరావ్యపు ఉత్తరపు మూలను చేరి జూను 8 వ తేదీని మిశ్రమండలి సహాయము కొల కొక విజ్ఞాపనమును బంపిరి.

అమెరికా

ప్రెసిడెంటు రూజ్వెల్టుగారు.

లండను, జూలై 9:—మార్షలు జాప్రీ మున్నగు పరామర్శలు విన్నవించు రాజకీయ ప్రెసిడెంటు రూజ్వెల్టు గారును దేశమును వచ్చి సేవాసమావేశసందర్భమున పని చేయదగు నని కల్పలు విచిగాత ప్రాసేరి.

ఇటలీ

ఇటాలియను విజయము.

లండను, జూలై 8:—ఇటలీయను విజయము పూర్తియైనది. ఇటలీయను విజయమును వర్ణించుచు ఇట్లు ప్రాసేరి:—ఆచ్యుటి బురదనేల యందు ఆస్ట్రీయను కందకములను నిర్మించుకొన జాలకుండెరి. 30 చదరపుమైళ్ల బురదనేలపై వారు మరఫిరంగులనువచ్చి ఆచ్యుటలను ప్రతియొకటిని ఒకకోటగా నొనర్చిరి. ఎడమకండ్లి వానిని కొట్టుటకు వీలుగలదు. నడిముఖ ద్వారమున రక్షించుటకు వహద్యదీయలగు బోస్నియను నియోగింపబడి ఆస్థానమున చాలపట్టుదలతో పోరిరి. బ్రెస్లా ల్లోదళములు 4 ను, వానికుమున శత్రుస్థానములకు చేరింప నిలు మింపబడిరి. వారు సదములలోను నీటిలోనీలీది యుద్ధమునలీపిరి. ఇరుపక్షములకును ఆయుధములు బురదలో పడిపోయినందున ద్వంద్వయుద్ధము జరిగెను. యుద్ధము ముగియకాలమునందు ఆర్డిటి వారి ప్రత్యేకముగ పోరిరి. పొడుగగుగడలతో వారు మధ్య నున్న ఆర్డముల నన్నిటినిదాటి శత్రువులనురఫిరంగులస్థానముల నెక్కువకేరి శత్రువులనుకలపిపులమీదకేట్రులనుగ్రుచ్చిరి. బ్రెస్లా ల్లోదళముకేరికేట్రులనుకలపిపులమీదకేట్రులనుగ్రుచ్చిరి. బ్రెస్లా ల్లోదళముకేరికేట్రులనుకలపిపులమీదకేట్రులనుగ్రుచ్చిరి. బ్రెస్లా ల్లోదళముకేరికేట్రులనుకలపిపులమీదకేట్రులనుగ్రుచ్చిరి.

ఇటలీవారు కొంతస్థలము జయించుట.

లండను, జూలై 8:—ఇటలీవారి యిట్లు ప్రకటించిరి:—గ్రాపాకు ఉత్తరమునందు స్వల్పయుద్ధమునందు మేము కొంత స్థలమును జయించి కోల్ కెట్రో పీకభూమిపై మేము జయించి పాస్టామును దాటి యిక్కిన కొంత భూభాగమునునలిపితిమి.

ఆస్ట్రీయను అవస్థనందము.

లండను, జూలై 8:—జనరలు లూడెక్ థాన్స్ ఇటీవల ప్రెసిడెంట్ రంగమును బోయి చేటికొక ఆస్ట్రీయను అవస్థనందమునకు తీర్చివెట్టిరి. కొంత సేవలు ఇన్సుబ్రాక్ యుద్ధ గలవు. ప్రెసిడెంట్ స్విట్జర్లందు సరిహద్దు మూసివేయబడినది.

ఆల్బేనియాలో విక్రమించుట అస్సందము.

లండను, జూలై 8:—ఇటలీవారిట్లు ప్రకటించిరి:—ఆల్బేనియా యందు టూహెరికా లోయకును, సమాద్రమునకును నడుమను పరామర్శ ఇటలీసేవలు జూలై 6 వ తేదీని యుద్ధ మారంభించిరి. యుద్ధము గంభీరమైనది జరుగుచున్నది. ఇప్పటికే వెయిక్లైగ్ ఖయిషీలు పట్టుకొనెరి.

ఆస్ట్రీయనుల ప్రకటనము.

లండను, జూలై 8:—ఆస్ట్రీయను వాయువార్త యిట్లు తెలుపుచున్నది:—ఆల్బేనియా యందు ఇటలీసేవలు మనసేనాకుండ్లి మధ్యమునను ఎడమపైపున, దిగువవోహసాయందును తీవ్రముగ పోరుచున్నది. ముందుకున్న మనభాగములను కదలి ముఖ్యసేనాస్థానమునకు వెనుకకువచ్చితిమి.

రష్యా

మాస్కో విప్లవము.

లండను, జూలై 8:—మాస్కో విప్లవ వడచివేయబడినది. వెక్కువదలమందిని పట్టుకొంటిమని రష్యావారు ప్రకటించిరి.

మాస్కోపై దండయాత్ర.

లండను, జూలై 8:—కొంటుమిర్బాకు (మాస్కో రాజధాని) హత్యసందర్భమున జర్మనులు మాస్కోపై దండయాత్ర సజువుదరిని యూహించుచున్నది.

కొంటుమిర్బాకుపని

పారిసు, జూలై 8:—కొంటు మిర్బాకు ఏకైకముగా జర్మను రాయబారి కన్యమునందగా ఆతడే గ్రీసుదేశమున నిజమగు ప్రధానగుత్తిగా నుండెననియు, అతడు మొత్తం ద్రోహులతోగలసి జనరలు స్కరేబుగారి సేవకు పలుకర్పములను గలిగించెననియు, ఈవిధమున ప్రకర్తించుటకును ఆతడు రష్యాకు పంపబడెననియు వెటిట్ నమ్మలు ప్రాయముచున్నది.

జర్మనీవారుసేవ.

లండను, జూలై 8:—జర్మనీవారుసేవ వెనుకటికంటె నుగూడ నిపుడు బలపడినాన్నిది. బోల్షి విక్రములు కానివారందరునుగూడ నీసేవలో నిపుడు చేరుచున్నారు. వ్లాడివస్తకు లోని ప్రధానసేన 15000 మందినాక కొంతసేన ఇక్కుటకును పంపబడినది జవానువాహిన్యాగా న్యుకుకునుదాల్చి పనిచేయుచున్నది.

జర్మనీ

ఆహార విషమునీటి.

అంస్టర్డాం, జూలై 8:—రీస్టగునధలో హెర్మెస్కిం ౫5 అనునదిను ఆహారపదార్థ విషపదార్థముగా విశేషముగ తెల్పెను. ప్రజలెట్లు బాధపడుచున్నదియు, ప్రజలలో నూటికి 47 మంది దినమునకు 4 మాత్రులవైక సంపాదించుకొనజాలకుండుటయు కేయజరుకును చుట్టింద అంద్యోగులకును దెలియదనియు హెర్మెస్కిం ఆమె సాంఖ్యిక వాది చెప్పెను. రాష్ట్రములకు స్వాధీనముగొనుటకంటె యుద్ధకాలమున తగ్గించుటయే అగ్గిక విషయమున చాలలాభకరమని ఆతడు వాదించెను.

కొంతియార్గము.

అంస్టర్డాం, జూలై 8:—కర్వాల్స్ పత్రికయిట్లు ప్రాయముచున్నది. ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారును, చర్చిలోగారును కొంతియార్గమును సేవావిజయమును బడచుగలుగుదురు. పరస్పరసహధానము వలననే కొంతియార్గములని విక్రమించుట వారిగునవతకు జర్మనులు యుద్ధమును సులభముచేసెను.

రుమేనియాసంధి.

లండను, జూలై 8:—రుమేనియాతో చేయబడిన సంధి అగౌరవకరమగు చార్తము ప్రభుత్వముపైకికాధికారమునకు వశమయియున్నది. ముఖ్యము యుద్ధముకొరకు పై కాధికారులు రష్యావారి నొకలను ఆయుధసామగ్రిలకు వశమయి కొనుచున్నారని జర్మను రాజ్యాంగసభలో స్వతంత్ర సాంఖ్యిక వాది కోహుగా రడిగిరి. ప్రభుత్వము పైకికాధికారము కాదని భారను చుటాల్కుమగారిరి. జర్మను సేవకును ప్రభుత్వమునకును గల సంబంధమును జర్మనుల భావమును ప్రకటింపవలెనని ప్రాంతపుష్ట జయిటంపుప్రకటనాసినది.

జర్మనీలో కంటలు పోవుట.

లండను, జూలై 9:—కంటలు అనాకొన్న రీతిని పండలేను. కొన్ని వారములలో మాంసమును పూర్తిగా కందరులు కర్మింపలేనని జర్మను రాజ్యాంగసభలో ఆహార నియంత్ర సంకగా సాంఖ్యిక వారు లాగ్రహమును నూదించిరి.

కార్పొరేషనుసభ:—కార్పొరేషనువారిసాధారణ సభ ఈ నెల 16-వ తేదీ సాయంత్రము 5-15 గంట జరుగును. ట్రాముబండనెక్కువలకలపై ప్రయాణీకులను నిలువనిర్మింపవలన గలుగు ప్రమాదములనుగూర్చి దాక్టరు ఎం. విజయరావు వాచాగారి తీర్మానమును, ఎన్ఫోర్స్మెంటు కమిటీవారి రిపోర్టును, చెప్పే ప్రతియందు వివిధభాగములలో వ్యాయామక్రేడా ఫలముల నేర్పజనుటకును, నేదజనుల యుపయోగాగ్ధము కార్పొరేషనువారు 10 వేల రూ॥ లతో ఆహారకస్తువులను కత్త్రములను గొనివేదలను చవుకగానమ్ముటకును గో॥ రంగా చా:గారు నోనునిచ్చిన తీర్మానములను ఇతర విషయములను చర్చింపబడును.

ఒకసభ:—ఈనెల 11 వ తేదీని సాయంత్రము 5-30 గంటలకు బ్రెస్లి కేసలో ప్రెసిడెన్సీకాశేతకి ఎదురుగ సముద్ర తీరమునందు ఒక బహిరంగ సభ జరుగును. ఆసభయందు ప్రస్తుత రాజకీయ స్థితులను చర్చించి ప్రభావము నిర్ధిగొనుట నూతన మార్గము నవలంబించుటకొక సలహాను “స్వరాజ్యసంఘము” పేర నేర్పజుపబడును. సభానిర్వాహకులు గుబ్రు వ్యాజ్యకర ఎల్. దొరస్వామికిట్లె, కె. రాజగోపాలయ్యంగారు.

మదరాసు కార్పొరేషన్

నోటీసు (1250)

బార్లిటవురులో మురుగు కాల్వలు సుక్రవారమునుండి భాగించెయబడును. గనుక 1914-వ సంవత్సరము మదరాసు మునిసిపలు కె-వ ఆక్రు ప్రకారము కిగున ఉత్తరువునరకు మురుగునీళ్లు, టంకసాలు వీధి గాధ్యుచ్చు చేనా బాగుగోర్తు మిద తాత్కాలికముగ బుడ్డేనియు పోగూకను. మదరాసు, మునిసిపల్ కె. సి. మొయిన్, స్పెషలు మిగ్స్ 9-7-1918 కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటు

తమ్మరుసుమంత్రి చరిత్రము. మూర్తీలో వాల్లనపూర్మునకు పతక ప్రాధము. ప్రతులకు కొరదాపల్లిమింగు కంపెనీ, (1245) 185, మాంట రోడ్, మద్రాసు, ఆరి ప్రాయవలెను. స్త్రీలకు వరప్రసాదిని. డాక్టరు జె. కె. రావుగారి హౌస్ సార. మురుగునీళ్లు, మురుగునీళ్లు, కాలముకప్పి మురుగునీళ్లు (ప్రాచము, అపహృతము (మూర్తి) కిప్పుక నివారణమును. కల 80 మోహరులు రు. 2.40 మాత్రము. (1209) ధన్యంతరి ఆశ్రమము, 45, లిగ స్ట్రీట్, బ్రెస్లికేసు, మదరాసు.

మలయ పందనము



(157) పెగలోగమునకు కుతారము. మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియకు. పత్రికము లేదు. వివికారి మున్నగు కళనవికీత్తుల పనిలేదు. దుచ్చ మైన మా మలయపందనము ఎలలపు, తెలుపు, పచ్చ అను మాను నిధముల పెగలోగమును మాదు పూటలలో మాన్సును. దర్శి 1-కే 2-0-0. గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

నీవు భాగ్యవంతుడ వగుకుట

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అట్లుయిన “ఇంద్రబాల మహేంద్రబాలము” ఈ ఆపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగవృద్ధి, సభకట్టు, సరికాణ ప్రకేతవిద్య, వాయువేగ మనోవేగము, సామ్రాజ్యము, ఇంట్లో ఇంద్రబాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రకాండ్రము, భూతి వైద్యము, యోగమును, అమెరికావారి చిట్టచేత తమనాలు, విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాను ముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమానియగుట, నునుష్యుని చంపి తిరిగి ప్రతికించుట, రక్షింపలేని తలకాయుచేత మాటలాడించుట, కంట్లకు గంకలు కట్టుకొని చూడకుండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమికుయిన గలనా యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకములు లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన నీవు అత్యద్భుతముగా జేజో చేయవలసిన గాఢరండి యిచ్చుచున్నాను. ఈ పుస్తకమును అమ్ముచేయుట ఈనెల ఆఖరుకు పూర్తియగును. ఈ గ్రంథమును ఇకలకు 15 రూ॥ములకు అమ్ముబడును. ఈ గ్రంథమునే (ధర్మాస్త్ర వాచకం) రు. 4 ల కే ఇక్కుబడును. ధర్మాస్త్ర వాచకం గా చేసినారు తమ ధర్మాస్త్ర లోకూడ 1 రూ॥ను మాత్రము ముడిచుర్చుద్వారా రక్షింపజేయగ్రాంధి నితాసమానకు పంపించి తమ చేరును రికవ్వకు చేయించుకొనినో అట్టివారికి ఈ పరమరహస్యమైన గ్రంథమును మిగత రు 5 లకు ని. పి. గ పంపబడును. (85-1-585) పి.ఆర్. జనార్దనం నాయును, ఒంగోలు (గుంటూరు జిల్లా) తమిళనాడు.

అమృతవల్లి

మనోరంజకమైన నవల.

విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమండలియందు బంగారుపతకములను బొందిన కంచనపల్లి కెనకమ్మ విరచితము. రీతి నెల 1-40 గ్రంథకైలి మనోహరము. కథ గమనంతము. భావములు గంభీరములు. చదివి అనందించుట కిగినది. చిరునామ:—ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, రంబుకెట్టిపేడి, జి. జి. మదరాసు.

### రాజకీయ సంస్కరణములు

లోక మాన్యతలకు గారు

మాంబాగూం సంస్కరణములు చాల ఆశాభంగమున కలిగించినవి. నివేదికను బాగున్నది. కాని విధానము నిరుపయోగము. చక్కని ప్రాంతమును నిర్ణీత కాలమున సంపూర్ణ ఫల సిద్ధి కలుగునట్లు తగిన ఆభివృద్ధియు కలుగవలెనని కాంగ్రెసు-తీరువారు నూచించిరి. సంస్కరణముల కిది కేవలమును భిన్నముగా నున్నది. స్థానిక (లోక) స్వపరిపాలన చుట్టముగా నిర్వహించినది. గాంధీజీయమున (ప్రావిన్షియల్) స్వల్పముగ నిర్వహించినది. వేరేయొక (ఇంటిమీ) నేమియు సేసగ బడలేదు. 383 క పేజీలలో నీ విషయమును వారే స్పష్టపరచిరి. హానికరములు ఆరవ వా ను కూలములు కావు అని వారు కాంగ్రెసు-తీరు సంస్కరణములను విశదీకరించిరి అనిపిన మీసంస్కరణములకు చూడ వూర్తిగా వచ్చెను. ఇట్టి సంస్కరణములను బాగా గా రామోదించుట చాల దిక్కు పనియ్యదు. ప్రత్యేక శిక్షణను హాజర సభాధ్యక్షులను గూర్చి మనమిప్పు డాలోచించవలెను మనమృదాబాదు రాజా డాక్టరు ను బ్రహ్మచర్యము, ఆవిధినింటియ్య గాల్గును నేనును గూడ నాపదివిని నిర్ధారించితిమిగాని మాలోనొక రిపుడాపద వి సంగీకరింపవలెను. మరి 6 నెలల కాంగ్రెసుజేతమును ప్రతినిధులను పంపుచున్నాము గూడ నాలోచించవలెను. కాంగ్రెసు విధానము సంగీకరింపవలెను మనము చాల శ్రద్ధతో పనిచేయవలెను. అప్పటికి వారు మన ప్రతినిధుల చట్ట పోషకమును తింతు లేని కాంగ్రెసు విధానమును నూచించు మరయొక చట్టమును పార్లమెంటు సభలో నుపసాదించుటకు యత్నింపవచ్చును. ఈ ప్రయత్నములన్నియును విఫలమయినచో కర్తవ్యమును గూర్చి ఆలోచించ వగు నని లోక మాన్యతలకు గారనిరి.

ఎం.పైరుపట్రిక.

హిందూ జేతమునందు రాజకీయ విభేదముల ప్రస్తుత స్థితి యందు ఇట్టి సంస్కరణ ప్రకటనను నిష్పన్నా కట్టుచేసినట్లు గుర్తున్నది. ఈ సంస్కరణ విధానమునందు రక్షణ తంత్రములని యేర్పరుపబడినవన్నియు ఆభివృద్ధికములు గాక ప్రజా సంతోధికరము లగు సంస్కరణమున హిందూ జేత ప్రభుత్వమున ప్రవేశ పెట్టుచున్నది. నూచించబడిన మార్పులను దేతమునందలి అధికార యూనియనుల మాక్కులకును సుభిక్షితికిని రక్షణ సేమియు లేదు.

మాన్సింగు పోస్టు (లండను)

ఇది కర్మముబలమునను నీ యేర్పరుపబడినట్లు తెలుపబడినది. ఈ సంస్కరణలగులన బ్రిటిషుపరిపాలనను గుర్తుల మగును. బ్రిటిషు అధికారాలస్థితి యున్నచును. శత్రువులను కాంతిపడచుటకు నునప్పే హితులను బలపరచుచున్నా మని మాన్సింగు పోస్టు వ్రాయుచున్నది.

ప్రేయ్యముక పట్రిక (కలకత్తా)

ఇంతవఱకు కంపెనీ సంస్కరణములను బాగుగా యోచించి గాని వాని విలువ ను నిర్ధారణము చేయ జాలము సంస్కరణముల కిది సుయము కాదును ఆక్షేపణను పరిశ్రమించినను రాష్ట్రీయ కానకధల రాజకీయ విషయ బాధ్యతలను వృద్ధిచేయుట కేవలముచేసిన సంస్కరణము లతి ప్రశస్తము లని చెప్పుకొన్నది. కాంగ్రెసు విధానమునందు గల ప్రమాదమును (పర్వద్వికాసము గల కానక సభలను అని వాద్యములగు కాద్యవిర్వాహకనగ్నములతో నేర్పరుచు ప్రమాదము) నది పోపుచున్నది. కర్మము నిర్ధానమును ద్వివిధ పరిపాలనమును, కాద్యవిర్వాహక నగ్నములను బాధలను వృద్ధిచేయుటయును, ప్రభుత్వ విధానమునండి తిప్పించుచున్నది. కాని విశేషమేమి యీయవలగు విషయములు నందు లేకపోలేదు సామాన్యజీవన కర్తవ్యమున కిది దాటిపోయినది. అది మాత్మముగ నిలువబెట్టుబడినది. నిరుపయోగముగ నుండును. స్వనిర్ధానము కట్టములు ప్రమాదములను భరింపగల పరిపాలనా తంత్ర ముండవలెను. అట్లు మాత్మముగ (ఎటుకొనినను పడిపోవునదిగ) నిలువబెట్టుబడినదిగానే మాంబేరు మెచ్చునట్లు సంస్కరణములు చుక్కల ముగియున్నవి. గర్వము ఆమానవ కృత్యపుదర్శనమును జేయుచు మాంబేరును ఎటును బంగళండ్ మాడవలసియుండును. గవర్నరుగారి మాత్మవృద్ధిమీదనే ఆధారపడియుండును. విధానము కోణముమీద నిలువబెట్టుబడి వైన విశాలముగనుండు (మిమిడ్) చక్రపు కంటికి.

రాజప్రతినిధిగారి పర్యటనము:— రాజప్రతినిధి గారు గుర్తు కాల ప్రారంభమున భోజనము, ఇందూరు సంసానముల శ్రేణుడగు.

London, July 8. - 11-0 P. M. In to-night's communique Marshal Haig says: There is nothing to report beyond local encounters. We took a few prisoners. Hazy weather on 7th July interfered with air work. Seven German aeroplanes were destroyed and four were driven out of control. Three British are missing. We dropped sixteen tons of bombs in daytime and the following night. The principal targets attacked, are Ostend Docks, and railways at Tournai and Courtrai.

LONDON, July 9: - 3-30 A. M. Last night's French Communique said. - South of the Aisne we attacked in the morning German positions at approaches to Rauc Forest northwest of Longpont on a front of three Kilometres. We advanced twelve hundred yards and captured Chavigny Farm and ridges north and south thereof. We took 347 prisoners. Fourteen enemy machines were felled and disabled on 6th and 7th July. Two balloons were set on fire.

### A Successful Raid by London Troops.

LONDON, July 9 - 1 P. M. The British Communique says. - London troops carried out a successful raid eastward of Arras taking a few prisoners. Enemy artillery was active against positions recently captured southward of Somme.

### Australian Advance on Somme.

British Raiding Successes.

LONDON, July 8. - 12-30 P. M. A British communique says: - The Australians advanced their line slightly on a front of three thousand yards astride the Somme capturing several prisoners. Scottish troops took a few prisoners in a successful raid south of the La Bassée Canal. The Australians entered the trenches eastward of Hazebrook and brought back prisoners. Hostile artillery was active astride the Somme following our operations, also westward of Beaumont Hamel and in the neighbourhood of Bethune.

### Artillery Fire

LONDON, July 8. - 4-30 P. M. A French communique says: - There was artillery fire between Villiers-Cotterets Forest and the Marne.

### Italian Front

Allied Offensive in Albania

London, July 8. An Italian communique says: - Italians and French between the coast and the Tomorica valley in Albania began operations on July 6th which are developing satisfactorily. The prisoners already exceed one thousand.

### An Austrian Report.

London, July 8. A wireless Austrian official communique says: The Italians are attacking with strong forces on the west wing on the middle and lower Vojusa in Albania. We withdrew our advanced posts in the valley to our main positions.

### ITALIAN VICTORY CROWNED.

The Fighting Described.

Italians' Astounding Feats.

London, July 8 - 6 45 A. M. Correspondents at the Italian Headquarters describing the fighting, which preceded the expulsion of the Austrians from the Piave delta, state that the Austrians were unable to entrench in the water-logged soil. They filled thirty square miles of marshland with machinegun posts, which could be approached only frontally along the tops of dykes, and converted scattered houses into fortresses. The troops left to defend the delta were mostly Mussalman Bosnians who resisted most desperately. Four columns of Bersaglieri and sailors were assigned the task of breaking up enemy defences. They fought continually up to their waists in water. Both sides often lost their weapons in the bogs and fought with hands and teeth. Astounding feats were performed by arditi in the closing phases of the battle. Armed with long poles they cleared obstacles and landed in the rear of machine gunners and drove daggers into their backs. A company of Bersaglieri rushed and captured a battery of four-inch guns. Another company, preceded by flamethrowers, stormed a factory in face of forty machineguns, taking all the officers prisoners. Altogether thirteen hundred machineguns were captured on the delta and hundreds more were buried in the swamps or the ruins of demolished buildings.

### లాభము పొందు సమాచారము

నకలవిధముల యందును గ్యారంటీ.

మా కంపెనీయందు క్రొత్తమోస్తరుల

అతిసుందరమైన కనికరము గల

నగలు అమ్మబడును

దయచేసి మా క్యాటలాగును పిప్పించి, ఒకతూరి ఆదర్శ ఇవ్వండి. మా వద్ద నగలుతీసికొనినవారు నురల మరొక్కరినద్ద కొనరనుట మాకు నిశ్చయము. మీరు ఆదర్శు చేసినామిన ఇది వాస్తవమని మీకే తెలియును. (1284)

Address: The New Bombay Jewellery Manufacturing Co., 95, Sowcarpet, Madras.

### Italians Gain Ground.

LONDON, July 8. An Italian communique says: By a small action we gained ground northward of Grappa and extended our advanced occupation of the region on the Col Caprile.

### New Austrian Offensive.

LONDON, July 8. A Turin telegram states that General Ludendorff recently visited Trentino and ordered preparations for a new Austrian offensive to be hastened. Large reinforcements are concentrated at Innsbruck and the Trent Swiss frontier has been closed.

### Latest Telegrams.

(Associated Press)

POONA, July 9.

Interviewed by a press representative regarding the reforms Mr. B. G. Tilak said: - The Montagu scheme is an entirely unacceptable scheme being only Curtis scheme in a slightly modified form. It would not satisfy anybody. As a war measure it cannot be expected to prepare India within a reasonable time to defend itself and the Empire. It is no Home Rule scheme at all. It violates the principle of self determination which is conceded in the report even to India. All objections against the Congress League scheme apply with greater force to this scheme. I think we must now take our case to England and appeal to the British democracy. As it is only miserable cheese passing proposed in the interest of the bureaucracy whose vested interest must always remain adverse to our aspirations. It seems that Mr. Montagu has eventually yielded to his bureaucratic surroundings in India and as utter failed to take a thorough going course in practice consistent with the principles which he admits in the report. Of course he differs from Lord Morley in theoretically recognizing India's aims and aspirations and also England's duty, and so far has furthered the cause of Home Rule but as a practical Statesman he has not left Lord Morley far behind. I do not think the scheme deserves the dignified name of a scheme of responsible government. I am greatly disappointed with it and urge upon our people the necessity of standing fast by the Congress ideal and to make efforts for its realization by making every endeavour to place the question before the British public who are the ultimate judges in this case and whose decisions the Cabinet and the bureaucracy are bound to obey.

### The "Pioneer".

ALLAHABAD, July 9. Commenting on the reform proposals the "Pioneer" says: - They have with remarkable ingenuity devised a plan whereby there is a chance of fulfilling all pledges given in the pronouncement of August last, while at the same time satisfying other conditions laid down in it. The main defect of the scheme as it stands is that the designers of this new structure seem to have been far too much concerned with elaborating to pay sufficient thought to the foundations. They do, it is true, declare that responsible institutions will not be established till they are broad based, but they leave the whole question of working up to popular control in local bodies to provincial Governments and reformed councils, shelling also all responsibility for constitution of future electorates on to one of the two committees they propose should be appointed. The great experiment may succeed or prove a failure, as to that the future alone can decide but at least Political India has reason to be grateful to the Viceroy and the Secretary of State for their broadminded appreciation of the needs of the hour. And Lord Chelmsford and Mr. Montague with their able coadjutor Mr. Marrie to whose literary ability are due, if we mistake not, many of excellences of the report, will have satisfaction of feeling that in the midst of a great war in which the Empire is engaged in desperate struggle with forces of tyranny and oppression, they have given to the world a document, which strikingly testifies to England's sturdy faith in free institution.

### Calcutta, July 9.

Owing to the serious outbreak of Influenza in an epidemic form which has affected over fifty percent of the staff of the Calcutta Central Telegraph Office, it has become necessary as a temporary measure to close the telegraph branch of many local combined offices in the town and to transfer their establishments to the Central Telegraph Office to help it in coping with the congestion of traffic.

### బట్టలతానులను రైలుమీదబంపును

కలకత్తానుండి రైలుమీద పంపబడిన బట్టలతానులు మున్నగువానిని పంపగలవాని చేరులను నమూనా చేయుట కొకసంఘ మేర్పరుపబడినది. బంగారా ఛౌబరులోనివారు ముగ్గురును మార్వాడీ సంఘమువారు ముగ్గురునుకలసి ఈ ప్రత్యేక సంఘముగా నేర్పడి పరిష్కరించెదరు. వా రంగీకరించినవానికి స్వర్ణ కేటు లియ్యబడును. స్వర్ణ కేటు లేకుండ ఇ. ఐ. ఆర్. వారు ఎగురుతే చేయరు.

### భూకంపము.

కలకత్తాలో 20 నిమిషములు భూకంపము కలిగినది. కొన్ని భూములకు నష్టము కలిగినది. ఆనాములోను తూర్పుబంగారునామ కొన్ని మండలములలోను గూడ న్ని భూకంపము కనబడిన దని కలకత్తానుండి ఈనెల 8-వ తేదీన ఉత్తరము వచ్చినది.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్సు డిప్లో, మరాఠీ రోడ్, మదరాసు. ఇక్కడ తెలుగు ప్రత్యేకము లన్నియు నామ్మమున నెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము. చాక్లరు, ఆచంట-లక్ష్మీపతి, వి. పి. ఎం. వి. సి. ఎం. (948-887) ముద్రాణము.



## Opinions on the Indian Reforms.

Sir S. P. Sinha on Reform Scheme Proposals.

London, July 5.

Sir Satendra Sinha interviewed by Reuter said:—It seemed to him there were two classes of critics who could not be regarded as having a locus standi to criticize the report on Indian Reforms. The announcement of August 20th as the report was the most momentous utterance ever made in India's chequered history. Those who considered responsible government for India as an integral part of the empire an unsuitable goal for British policy, within a measurable distance of time, place themselves out of court as critics of the historic document, since its proposals are designed to carry out that principle. Equally out of court are those who do not accept the limitations whereby this great pledge was conditioned and particularly the one that the policy could only be achieved by successive stages. While responsible Government is not granted immediately, we have a pledge of substantial steps in that direction as soon as possible which is interpreted to mean without avoidable delay. The only question is whether the steps recommended are sufficiently substantial or whether they go further than ought to be the case. At present the people holding one view or the other have every right to put their views before the public, but such criticism alone can provide material for constructive effort. I unhesitatingly believe that the report is a foundation of an Indian Constitution which will contribute to the solidarity and unity of the Empire in a degree as the genius of Campbell-Bannerman achieved in the case of South Africa. As regards the Congress-League Scheme and reasons stated for its acceptance of it in its entirety, it should be borne in mind that many of its proposals find acceptance in principle and sometimes in actual detail. In one sense the difference between the Congress-League Scheme and the report is more of procedure than of principle. Both aim at the establishment of Responsible Government within a reasonable time and both admittedly provide for a period of transition.

### Considerable Improvement

The Report is a considerable improvement on the Scheme in two essential particulars. Firstly it provides adequate machinery for the political education of people from the very start. Secondly it ensures periodic examination of the political situation at definite intervals for the purpose of further advance and invests the popular representatives with a responsibility for certain important branches of administration immediately. The report has I believe successfully reconciled the conflicting opinions. It is giving the Indian people large powers which if properly exercised will be of the greatest benefit to the country. It is giving them to start with real responsibility in some of the most important concerns of life while reserving in the hands of the Executive Government full powers in respect of the most vital elements of the administration, namely maintenance of law and order. In view of the criticism that popular powers will come only to the intelligentia the report suggests methods which will safeguard the interests of the masses. I do not think there is so much room for friction as apprehended in certain quarters. The machinery of provincial Government will consist of two parts and there will be ample opportunity for mutual co-operation. In my judgment the method of working provided and the safeguards proposed should go far to ensure smooth working. It would not be wise to pin faith to any particular detailed solution of the great complex Indian political problem. There must be adjustment of view and reconciliation of apparently conflicting interests if satisfactory progress is to be made. We, Indians, ask for a

### Policy of Trust

and we look to the British people to repose confidence in us and not imagine we seek power not so much for our benefit as for their detriment. We, Indians, on our side, must also trust the policy of the announcement and accept with confidence the assurance that it will be steadily carried out and that it is no more a temporary makeshift. The report at any rate makes it clear that there is no intention of interpreting the declaration that the Government must judge the time and measure of each advance as meaning that the goal may never be attained.

Provision is made for thorough investigation with a view to further steps after the first ten years and for periodic enquiries thereafter. What we, in India, have to remember is that we can contribute enormously to such periodic advancement by the co-operation we give in tracing this path. Though necessary changes in the framework of Government attract most attention, matters discussed in the final chapter are of surpassing interest and value.

### Encouraging Recommendations.

The time is fully ripe for granting a substantial number of King's commissions to Indians in the army also for carrying out the important recommendation whereby one third of superior Indian Civil Service posts will be recruited in India with progressive extension. The recommendations respecting industrial development are most encouraging. They are valuable in degree and to some extent they tend to the development of the country and most important phase of the development needed is the industrial. It will be to the advantage not only of India but of the whole Empire from all the points of view military, social, political and economic to press forward the industrial progress stimulated by the War. No time should be lost in giving effect to the recommendations of the report. What may be cheerfully accepted now may become out of date to-morrow. I would strongly urge that committees suggested to frame electoral scheme and division of subjects into two categories transferred and reserved and should begin their labours immediately so that there shall be no delay in putting the scheme into operation when sanctioned. I am confident that when the report is fully and carefully considered in India the bulk of the people will recognise that for the first stage on the road to self-government the recommendations go a substantial distance. They knew the difficulties under which the authors had to choose their course and cannot fail to appreciate the generous spirit in which they conceived

and worked it out. To the illustrious roll of British statesmen who laboured for India and whose names are remembered by our people with gratitude, they will assuredly add the names of Lord Chelmsford and Mr. Montagu.

### The "Morning Post".

SIMLA, July 9.

Referring to Montagu-Chelmsford reform scheme the "Morning Post" (London) says:—

The report is represented as a product of the Curtis influence. The proposals undermine the foundations of British Rule and will render the life of the British official untenable. It also adds we are betraying friends to placate enemies.

### Mr. Srinivasa Sastri's Views.

BOMBAY, July 9.

Interviewed by a press representative the Hon'ble Mr. Srinivasa Sastri, Member of the Imperial Legislative Council and President of the Servants of India Society, expressed the following views with regard to the Montagu-Chelmsford reform proposals published this morning. He said:—It is a pity that the proposals are worded on lines so distinct from those of the Congress-League Scheme as to make comparison difficult and misleading. The authors have been bound by an excessively literal interpretation of the declaration of last August to introduce the principle of Responsible Government and make it gradually progressive. The arrangements are therefore unprecedented in the history of the world, and require radical reconstruction of the administrative machinery. They postulate for ultimate success extraordinary good faith and mutual forbearance amongst the parties. It is to be devoutly hoped that this expectation will be fulfilled. The governing ideas are that Responsible Government must begin in the provinces under limitations to be gradually relaxed and that full responsibility is attained in this sphere the government of India should continue in indisputable authority and not be subjected to popular control though increasingly responsive to popular opinion. Once these ideas are admitted the proposals constitute a carefully planned and conscientious attempt to carry them out. In all matters of importance they are a great advance on the present position, while future development is insured by the requirement that a Commission or Commissions should enquire and report every 12 years on the working of the constitution and recommend precise steps for further advance. Interim improvements are also contemplated from the end of the 5th year in the initiative of Local Councils subject to the sanction of the Government of India or on the initiative of the latter. In the executive government beside the head who must be a governor there will be only one European. The Ministry will be supreme in the administration of transferred subjects and the executive council in that of reserved subjects while presenting a united front generally towards the legislatures, the subordinate officials and the public. In legislation the councils having a substantial elective majority are to be unhampered in the allotted sphere and executive interference is made difficult by having to be exercised through Grand Committees constituted "ad hoc" and containing a bare nominated majority and further by the Governor having to certify in a specific manner. Finance is dealt with largely on the lines demanded by public opinion. Imperial and Provincial finance are separated and divided heads abolished, the provinces being made liable to contributions to the Government of India amounting to 87 percent of their calculated surplus. New taxation is to be the special province of the Ministers who will thus incur great responsibility but will also be able indirectly to exert greater check on the growth of expenditure in the reserved departments. The budget will be passed by resolutions on allotments, the Governor having the power to restore any items struck out of the budget of reserved services, but only after certifying that they are absolutely required for the maintenance of the services. There will be two houses in the Government of India, the Assembly having a two-thirds elected majority and the power of legislation limited by the need of the concurrence of the other house and by the power of the latter to pass any special measures certified by the Governor General to be essential for peace, tranquillity and good government. The composition of the House called the Council of State while calculated to secure the success of official measures is a considerable improvement on the composition of the Second House generally. The Executive Council is to have one more Indian. In this way though the people's representatives will have no constitutional power in the Government of India they will enjoy much greater influence than heretofore over its policy and actions. The appointment of Standing Advisory Committees to each portfolio though tending to diminish the sense of responsibility of the Councillor or Minister concerned is not without its advantages. The placing of the Secretary of State's salary on the British estimates and the appointment of select committee of the House of Commons are likewise of good augury. The latter will give continuous advice to Parliament on Indian matters and also review the provincial legislation passed through the grand committees when ever special resolutions are passed by the legislative councils affected. Still there are great defects in the scheme which must be remedied before we can accord enthusiastic approval. We cannot consent to leave the Government of India absolutely untouched. How could it be claimed in the peace conference or elsewhere that the principle of self-determination was applied to the case of India while a mere seed thereof was sown in the provincial fields. Is it contended that we cannot manage the manufacture of salt, the income tax and railways? If the Assembly is left free to legislate for these and similar departments as the Council of State is free to legislate for some other, will the Government of India be paralysed and its power for good destroyed? In fact the Government of India is treated in the report with distant and reverential awe and its perqueness is so great that it fails to include in express terms the possibility of making the Government of India amenable to popular control in its enumeration of the comprehensive functions of the 12 year commissions. The country attaches the greatest possible importance to fiscal autonomy on which no definite recommendation is made. Members without portfolios are apt to prove an encumbrance while the Privy Council having no constitutional functions will become ceremonial and ornamental. The addition of one Indian to the Viceroy's Executive Council is totally insufficient, when the restriction on its maximum number is removed. Ordinarily the institution of a Second House implies a

wholly elective First House. At any rate the majority in the case of the Indian Legislative Assembly must be more than two thirds while in the case of the provincial legislatures real autonomy would be impracticable without an absolutely decisive majority. The provincial legislatures must have power to raise and debate definite matters of urgent public importance, and the Governor must be under an obligation to summon the Council at stated intervals. He should not preside over the legislature, nor nominate the President. The ministers must be elected on the same salary and the same status as members of the Executive Council. The committee for dividing the reserved from the transferred services must have a special direction to make the former as few and the latter as many as possible, as otherwise the beginning of responsible government would tend to become shadowy and unsubstantial. The report exhibits lamentable weakness towards the services. The opinion of responsible non-official Indians is frankly opposed to any increase in their salaries and pensions and they will not be deterred by extravagant enormities from resisting demands in this behalf on the public purse. The chapter recommending special powers to the Government of India for protecting the interests of Europeans, Christian Missionaries and the domiciled community, is not happily conceived. It shows an unfounded suspicious attitude of Indians towards these classes. One would have thought that the classes least able to protect themselves were the submerged or the oppressed classes. To prevent injustice or tyranny the Government of India and Provincial Governments have enough power. The oppression of minorities is unquestionably the fittest occasion for the exercise of the veto. The facts of the day require rather a frank recognition that certain classes are in the enjoyment of undue privileges. The abolition of these and the establishment of absolute equality between individual and individual irrespective of race, birth or religion, are essential conditions for the success of the reforms. Within the limitation imagined to be imposed by the declaration of August last the proposals on the whole seem to be firmly and wisely conceived. They deserve to be welcomed and generally supported. The Viceroy and the Secretary of State are entitled to our congratulations on their clear perception of the ideal to be aimed at and on the broad statesmanship that has inspired their proposals.

### Mr. Tilak interviewed.

BOMBAY, July 9.

Mr. Bal Gangadhar Tilak interviewed pronounced the Montagu reform scheme as being extremely disappointing. It is a good report, he said, with a useless scheme. The whole scheme is against the fundamental principles of the Congress scheme, which urges a substantial first step and definite stages for the establishment of responsible government within a given time. The whole comes to this that we are offered a substantial concession in local self-government, very partial provincial autonomy and absolutely no control over the Imperial Government. This is admitted by the authors themselves in para 353. Practically all objections against the Congress scheme being unpracticable and fatal to good government admittedly apply to this scheme, the wonder being Mr. Bann's acceptance of this scheme. The work before us now continued Mr. Tilak, is the decision as to the presidency of the special Congress. The first thing is to settle this, though all the four nominees viz. the Raja of Mahmudabad, Dr. Subramaniam, Mrs. Besant and myself have declined one of us has to accept. The question of a deputation to England will have to be settled, perhaps in a month or two, in the reconstitution of the empire we have to exert our utmost to make the Congress scheme acceptable. Regarding allowing deputations he said if the deputation is allowed then, if possible we may introduce a counter bill in Parliament advocating the Congress scheme. If all these fail we shall then see what step to take next.

### Leaders' Views.

Those who contribute to the "Times of India" their views on the reform scheme include the Hon'ble Sir Fazal-bhai Chitambar and the Hon'ble Moulvi Rafiuddin Ahmed. The former makes many criticisms, but says:—Despite the details on which there are bound to be differences of opinion we should welcome the scheme as a whole as an honest attempt on the part of the authors to meet the political situation.

The Hon'ble Moulvi Rafiuddin says that a perusal of the newspaper summary of the scheme convinces him that it embodies a real and substantial advance towards responsible government in India. It is a sincere attempt to meet the wishes of all important sections of the community and he advises the Muslims to accept it and try to improve it.

### The "Kesari".

The "Kesari" (Mr. Tilak's paper) in a leading article headed, "It has dawned but where is the sun" criticises the reforms as not satisfying the urgent legitimate demands of India. It lays stress on the omission of giving control over finance and the policy of the Government of India which it says is kept a bureaucratic sacrosanct. The paper says:—The omission is serious as it is only there that the destinies of India are shaped. Some reforms are suggested here and there, but the whole scheme in its present state is clumsy and unsatisfactory. In the language of the Upanishads Mr. Montagu is the head of this "Mantra", but Mr. Curtis is the tail. On the whole it says that the reforms are unsatisfactory. It praises the spirit of Mr. Montagu as being in advance of the Morley Reforms, but it asserts that the spirit is not exhibited in actual proposals.

### The "Times of India".

The "Times of India" commenting on the criticisms which have hitherto been made says:—The task of digesting the bluebook is not a light one and a reckless rejection of the whole scheme by some merely signifies the prejudice of those who do it. There are many signs that India is in danger of being led into a position whence it will not be possible to see wood for trees.

BOMBAY, July 9.

The "Jam-e-Jamshed" expresses great disappointment at the reform scheme and says: The dream of Self-Government has vanished. It urges that the recommendations should neither be accepted blindly nor thrown away contemptuously. All political bodies after consideration should take steps to have the scheme modified. The paper condemns the embodying of earlier history of the condition of the people and the demand of reforms by way of introduction and says that it would give rise to unnecessary controversy among all shades of opinion so undesirable at this stage.

The "Bombay Samachar" says:—Mr. Montagu has genuinely attempted to discharge the promise made on the 29th August last. With necessary modifications the scheme may be worthy of trial.

#### The "Statesman".

CALCUTTA, July 9.

In noticing the reform scheme, the "Statesman" says:—The proposed scheme, cannot be estimated without very careful consideration. The paper says:—If we waive the objection that the whole series of reforms is premature, it must be admitted that the scheme for increasing the political responsibilities of provincial legislative Councils is ingenious and perhaps as good as any that could be devised. It evades the deadlock which was bound to result from the Congress plan of uniting an all powerful Legislative Council with an irremovable executive. It avoids the pedantic dualism of Christian diarchy and the multiplication of executives and departments, but it seems to be itself open to serious practical objection of being too ingenious for the affairs of ordinary life. A delicately poised machine is of little use. A constitution is required that will stand bumps and shocks. It is in its nice balance that lies the weakness of the Montagu-Chelmsford invention. The business of keeping the beam steady devolves upon the Governor, who is expected to manifest altogether superhuman qualities. The system when dependant on the infallibility of a Governor is a pyramid poised on its apex.

#### The "Englishman".

The "Englishman" to-day in a lengthy article notices the European representation under the Reform Scheme. It says:—In the light of experience it can be no matter of surprise if provision for the nomination of important minorities is entirely to satisfy the European community. The safeguarding of European interests depended upon a strong executive and a courageous Governor. There must be a fuller representation of the interests concerned than has been given in the past or is promised for the future.

#### The "Bengalee".

Says the "Bengalee":—It is an epoch making document in our keeping with the spirit of the great message of the 20th of August. In its wide and accurate grasp of the situation, in the earnest spirit which breathes through every line of it and in the keen solicitude which it evinces to redeem the pledge given it will take its place amongst the most memorable of the historic documents of this generation. We may or may not agree with all its recommendations. We may accept many of them. We may press for modification and expansion in several directions, but there is no denying the fact and we must gratefully acknowledge it that here in this report there are no shams or shows but a distinct and definite stage marked out towards the progressive realization of Responsible Government.

#### The "Prajamitra".

BOMBAY, July 9.

The "Prajamitra and Parsi" says:—Recommendations although fall short of Congress League Scheme in important matters are worth considering as a whole, and not in parts. Since the Government have published the report for seeking public opinion it should be considered with patience and calm consideration. Unanimous and practical suggestions should then be put before the Government. We can then expect the Government to effect improvements on their scheme. We should display the foresight of pointing out that there are really no such opposite parties among us as moderates and extremists.

#### The "Hindustan".

The Hindustan or Akhbari Saudagar thinks the scheme will add to discontent and despair. The very strictures passed against the Congress League Scheme are applicable to the new scheme and it does not fill the promise of giving the people of India responsible self-government.

Mr. Jehangir B. Petit a leader of the moderate party interviewed expressed his opinion that the reform scheme did not go far enough. It was of a halting character and would not satisfy the country.

### Simla

SIMLA, July 9.

His Excellency the Viceroy will visit Bhopal and Indore during his monsoon tour.

### United Provinces

LUCKNOW, July 9.

A slight earthquake shock was felt here yesterday at about 4 p.m. The Lucknow Electric Supply Company give notice that owing to accidents with engines electric supply to the public will be stopped for three weeks.

ALLAHABAD, July 9.

The Industrial Commission have completed their labour and their report is already in the hands of the printer.

### South India

#### War Loan and Pledgers.

No Subscription Unless Congress-League Scheme is Granted.

RAMACHENDRAPURAM (GODAVARI DT.)

July 9.

Yesterday the Tahsildar and the District Munsiff of this place approached the pledgers in their Bar Room for raising subscriptions for the War Loan. The Pledgers said they were aware that Government dated the second War Loan and highly resented official interference with their discretion and told the said officers plainly that no subscriptions could be expected from them until the people of India were granted the Congress-League Scheme of reforms. The public of this place and the surrounding villages gave a warm reception to this expression of their opinion. (From a correspondent by wire).

# The Great War.

(o)  
(Reuter's Agency)

## Great Britain

### The Well-Being of Empire.

Depends on Home Life.

### The King's Reply to an Address.

LONDON, July 9.

Replying to an address of congratulation from the imperial Conference on their silver wedding testifying to the constant and increasing affection of the people at Home and Overseas, Their Majesties say that no congratulations are more warmly appreciated. They pray that peace will soon be restored bringing reunion of Home Life which is the basis of the well-being of the Empire.

### Their Majesties' Silver Wedding.

Warm Tributes in Parliament.

LONDON, July 8.

In the House of Commons Mr. Lloyd George moved that an address be presented to Their Majesties congratulating them on their silver wedding, paying a warm tribute to their Majesties' unfailing devotion to duty, and expressing the loyal affection with which the British people throughout the world welcome the anniversary of so felicitous a union and the earnest prayer for the continuance of Their Majesties' health and happiness for many years (cheers). Mr. Lloyd George paid a tribute to the beauty, simplicity, and purity of Their Majesties' home life and their invariable kindness, sympathy, and unwearied devotion to duty, by which they exercised an unassessable influence on hundreds of millions in the Empire, who instinctively looked to the throne for a pattern. (Cheers). Mr. Lloyd George also paid a tribute to the King's undaunted courage and constant thought for his soldiers and sailors and Their Majesties' solicitude for the wounded and bereaved. The British people would never forget these things. (Cheers). Their Majesties had encouraged and inspired war-workers. When thrones were tottering and falling in other lands the British throne was more firmly established than ever on the only foundation, namely, the lasting goodwill and affection of the people. No sovereigns had ever won a more assured position in the hearts of their subjects. This was a matter of Imperial moment. The stability of the throne was essential to the strength of the Empire for it was not only a symbol, but a bond of unity.

Mr. Asquith paid a tribute to the unwearied tact with which the King strove for peace in July 1914. The resolution was passed unanimously amid cheers.

### The Aliens Question in Britain.

The Committee's Recommendations.

LONDON, July 8.

The Premier's Committee of six members of the House of Commons which has been investigating the Alien Question recommends immediate internment of all male enemy Aliens over eighteen unless there is medical or other definite cause for exemption, repatriation of women of enemy origin except those whose husbands are exempted, immediate dismissal of all persons of enemy origin employed in Government Offices, and prompt closing of enemy business. All changes of names by persons of enemy origin since August 1914 are to be inoperative until six months after the War.

### President Roosevelt Invited to Ireland To Recruit Irishmen.

LONDON, July 9.

Colonel Lynch has written to President Roosevelt inviting him to Ireland to help recruiting. He says he would like Marshal Joffre and a contingent of French heroes to visit Ireland.

### Irish Soldier Court-martialled.

LONDON, July 8.

Lance Corporal Dowling of Connaught Rangers who was arrested after landing on the west coast of Ireland from a German submarine has been court-martialled in London. The charges were that while a war prisoner in the German camp at Limburg he joined the Irish brigade raised by the Germans and endeavoured to induce others to join. He also attempted to aid the enemy by landing in Ireland.

### Search of Hospital Ships.

Enemy Submarines Exercise Right.

LONDON, July 8.

In the House of Commons Dr. Macnamara stated that German Submarines on several occasions exercised their right of searching hospital ships in order to see that they were complying with the Hague Convention. He emphasised that Britain had never broken the latter or the spirit of the Convention as regards hospital ships, and he believed the same was true of the Allies.

### Russia

#### Counter-Revolutionary Rising Suppressed.

LONDON, July 8.—3 35 P.M.

A wireless Russian official says that the counter-revolutionary rising of the left social revolutionaries in Moscow has been suppressed and several hundred have been arrested.

#### A German Expedition Anticipated.

LONDON, July 8.

A German expedition to Moscow is anticipated as the result of Count Mirbach's murder.

### Count Mirbach's Mission.

LONDON, July 8.

PARIS.—The "Petit Journal" states that Count Mirbach, when at the German Legation at Athens, was the real Premier of Greece and with the assistance of the notorious Schenk caused all the misfortunes of General Sarrail's army. He was sent to Russia to act in the same way.

### Ultimatum To Bokhara.

Bolshevik Demands and Outrages.

Cossacks Appeal to Allies.

LONDON, July 8.

A telegram to the "Times" from Peking dated 1st July states that the Bolsheviks in March sent an ultimatum to Bokhara demanding the resignation of the Emir and the institution to Soviet reforms. The expedition sent to enforce the ultimatum behaved with great savagery, shooting peasants in the fields from armoured trains and looting towns, violating women, and appropriating forty million roubles from the State bank. An agreement was concluded in April by which the population was disarmed and the Russian refugees surrendered. Then Bolsheviks overran the province of Semirechala murdering the Chinese. The Cossacks were unable to withstand the oppressors and concentrated in the northern corner of the province when they appealed on the 5th June to the Allies for help.

### Czecho-Slovak Army in Siberia.

LONDON, July 8.

Reuter learns that according to a trustworthy Japanese source in Russia that the Czecho-Slovak army is much stronger than was at first supposed and is now providing a rallying point for the majority of Non-Bolshevik elements. The Czecho-Slovak force at Vladivostok numbers fifteen thousand besides reinforcements despatched to Irkutsk.

### Central Powers

A Meatless Week Necessary.

Socialist Lignation in Reichstag.

LONDON, July 9.

AMSTERDAM.—The Speeches of Matzinger and Wells in the Reichstag were in reply to an announcement of the Food Director that harvest did not fulfil the anticipations and that a meatless week would be necessary.

### German Foreign Policy.

Rumanian Treaty an Undisguised Robbery.

LONDON, July 8.

AMSTERDAM.—In the Reichstag the independent socialist Comm. denounced the treaty with Rumania as undisguised robbery. He said the German foreign policy was made by army administration which was taking the Russian ships and munitions in order to prepare for a new war. Baron Kuchemann replying denied that the army controlled government. The "Frankfurter Zeitung" commenting on Herr Von Scheidemann's attack on Government demands that full right should be shed on the relationship of the army to civil authorities and the direction of German policy.

### Grave Food Situation.

Statement in Reichstag.

LONDON, July 8.

AMSTERDAM.—In the Reichstag the Centrist, Herr Matzinger, drew attention to the grave food situation. The Socialist, Herr Weiser said that certain circles, including the Kaiser, had no idea of the misery of the masses, forty-seven per cent of whom earned under four marks daily (sensational). He finally declared that shortening of the war would be a greater economic gain than the conquest of any province (loud cheers).

### The Way to Peace.

A "Vorwaerts" Comment.

LONDON, July 8.

AMSTERDAM: The "Vorwaerts" says. President Wilson and Mr. Churchill both make a decisive Allied military victory a pre-requisite of peace. Therefore the Germans must continue the struggle until the Allies are convinced that peace can only come by understanding.

### Western Front

Delay in German Offensive.

Speculations Regarding Cause.

LONDON, July 8.

The delay in the German offensive, which correspondents concur in declaring has been fully prepared, is exciting much speculation. It is attributed in some quarters to the shortage of man-power and prevalence of influenza. But it is believed in Paris that political reasons are responsible, possibly connected with the prolonged Council of War which the Kaiser, Count Hertling, F. M. Von Hindenburg, and General Ludendorff have been holding for some days past and to which Baron Kuchemann has now been hastily summoned. It is stated that the latter's party which denies the possibility of military victory, has been reinforced recently by accounts of the situation in Russia, and of the revelation that there are over a million American soldiers in France. Experts in Paris opine that German reserves amount only to fifty-five divisions as compared with eighty in the spring. Hence they expect that the coming blow will be on a much restricted front.

### British Airmen Cause Havoc.

LONDON, July 8.

The Air Ministry states that we attacked station and factories at Kaiserslautern on 7th July. Hostile machines were engaged over objectives. And one hostile machine was shot down. Two British are missing. Our squadrons on 8th July bombed the rail station, workshops and sidings at Luxembourg. Bursts were observed in the station and on workshops.

Madras Swadeshi Stores 74



# కాళియుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

పింగళ సంవత్సరమున జరిగిన దివోవా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలవునం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధముచేసి యుండుటవలన వలయువారు వెంటనే వాసికొను టుచితము.

అంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెల రు 2-0-0
అంధ్రసంవత్సర	" " 0-8-0
" అర్ధసంవత్సర	" " 0-12-0
అంధ్రపాఠశాల సంవత్సర, లేక దేశపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

## అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధౌషధము

తామరలైలము	గజ్జికలైలము	మోహినీలైలము
డబ్బీ 1-8 0-6-0	డబ్బీ 1-8 0-4-0	సీసా 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో ర, తంబుళ్ళెట్టి వీధి, మదరాసు.

బాదామీడితులకు వరము: ఐవోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

## సావంతాని వనోపధి నా రసవరిల్లా

అజరిశుభ్రపు రక్తమలన జగించు వాడ్యములకు కీరీమ వంటి వండు. కురుపులన, మచ్చలను, గండమాలను పుండ్లను, ప్రాంతనొప్పులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి కీరీమంతమున రక్తశుద్ధి కలిగి (23)

కనావధిసార్వభరిల్లా గల మిచ్చుట నివారణము, నహితమైన మధ్యకచ్చునను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరీమందలి పాచిరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యైంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. కీరీరాశ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులకు కుండుటకు 4 బొంబుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

బ్రాప్తిలు:— పి. డి. సావంత 144 ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి.  
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2. BOMBAY.

### వికటాపాలివీ ప్రశంస

ఇది వెన్నలకంటి అపారాయ నిరచితము.

రెల 4-0-0 వాస్తవిక అంశము.

అంధ్ర పత్రికా కార్యాలయ వ్యాప్తి.

ఇది త్రియూర కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారికి

వ్రాయబడినది. రెల 0-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 7, తంబుళ్ళెట్టి వీధి, మదరాసు.

## మీ కవనరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసకములు, పంపులు పంపులుగ పంచబడిన లేకులు కోణములుగా వన్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంటేనీవాల్తోనే సంగతిసందర్భముల సలహా నాలొందింపవలసివును. మీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి సంతుష్ట వానిని సకాలమునా పరధరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

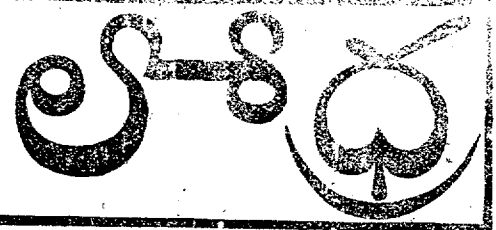
విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సౌత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె నెం 55కి రు,

389

మదరాసు

(వై కామోజుషా గౌరవస్థుడు ఈ పత్రిక పేరు కూడ నడవారింప గోరుచున్నారు.)



గర్భాశయ రోగనివారిని:— శ్రీలక్ష్మ గలగ  
ముతుకూల బహిష్టి కామండుట, అకాలబహిష్టి, మైల బాహిష్టి  
గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతానహీనత  
రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు,  
అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధి  
లను కుదుర్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8.0-0.

చిన్నది రు. 1-10-0



రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ  
కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరసము, మేహ  
ప్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సక్తు, కడుపులో మంట  
మొదలగు వ్యాధులను నివారించి కీరీమవలన కాంతిని  
ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8.0-0.

చిన్నది రు 1-10-0.



జ్వర నివారిణి

బుడ్డి 1-8 రు. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,  
పోలిసుకమిమనరు అశీను రోడ్డు, ఎళుంబూరు, మద్రాస్.  
186 (తాంబి:— 9, బండరు వీధి, మద్రాసు.

501 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధౌషధములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నిష్పజైనను  
వరికింపును.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించి  
బడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే క క; బర్మా, సిలోకా,  
మలియన్డేట్, గోనా, ఫీజి, వెలెండే, ఈస్టాఫీకా, మున్నగు  
ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధౌషధమును, ఈ పయోగించు  
చున్నారు.

మహాభాగము "విశేషముక లోకామయహార" కస్తూరి  
మాత్రల సీసా మీ యింట నున్నచోడల, మాటికి కైదుల  
సమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

కీలము, కీలవాతము, అజీర్ణము, పాశ్చాత్యవాతము,  
జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజమునొప్పి,  
బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటిసంక్లి గలుగు వికారము,  
చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, నాయువు, మగియు  
ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధామృత సేవనచే నాశ్వర్యముగా  
పోయి గుణిముగలుగును.

కై దగ్గుకాలలో ననేకవిధముల లుపనట్టియు నుపయోగ  
రములగు కిర్నాటక చూలికలకుండును యావధములకు  
తయారు చేయబడుదురు.

రిబ్బచైన యావ్యాపార శాస్త్రమును ప్రతి సీసానుండును  
లందును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానభక్తము, ప్రతిసీసాలో చూపి  
యందును. కీరీమృతమునకు సీసా 3 రు. 1-0-0,  
మాత్రము.

8 సీసాల లోకసారి కైదులకొనిన

టపాల ఖర్చుతోచేసి రు 1-4-0

12. సీసాలాకసారి కొనిన రు 1-2-0

25. సీసా లోకసారి గొనిన రు 0-0-0

కమత్తరోగములకు మాత్ర అమృత

సీసా సిద్ధౌషధములకు పోరకును.

విలాసము:— శ్రీ సీతారామన్నవైద్యశాల మొసూరు

